

-BÜTÜN ŞİİRLERİ-

Ziya
Osman
Saba

{ CÜMLEMİZ }

♥can
şiiir

ZİYA OSMAN SABA

CÜMLEMİZ

BÜTÜN ŞİİRLERİ

© 2014, Can Sanat Yayınları Ltd. Şti.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Geçen Zaman, 1. basım: Varlık Yayınları, 1946

Nefes Almak, 1. basım: Varlık Yayınları, 1957

Bıraktığım İstanbul (Bütün Şiirleri) 1. basım: Alkım Yayınları, 2003

Can Yayınları'nda *Cümlemiz* (Bütün Şiirleri) adı altında 1. basım: Ekim 2014, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 3 000 adet yapılmıştır.

Yayına hazırlayan: Mustafa Çevikdoğan

Düzeltili: Ebru Aydın

Mizanpaj: Bahar Kuru Yerek, Gülay Yıldız

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Tasarım (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Ayhan Matbaası

Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. Gelincik Sokak No: 6 Kat: 3

Güven İş Merkezi, Bağcılar, İstanbul

Sertifika No: 22749

ISBN 978-975-07-2345-2

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ LTD. ŞTİ.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

www.canyayinlari.com

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 10758

ZİYA OSMAN SABA

CÜMLEMİZ

BÜTÜN ŞİİRLERİ

şir

♥can

Ziya Osman Saba'nın Can Yayınları'ndaki diğer kitabı:

Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi, 2014

ZİYA OSMAN SABA, 1910'da Beşiktaş'ta doğdu. Sekiz yaşındayken annesini kaybetti. Sanat görüşünün gelişmesinde büyük payı olan dostları Yaşar Nabi Nayır ve Cahit Sıtkı Tarancı'yla Galatasaray Lisesi'nde tanıştı. 1936'da Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. İlk şiirini ("Sönen Gözler") *Servet-i Fünun'da* "Ziya" imzasıyla yayımladı. "Yedi Meşale" topluluğunun en genç üyesi olan şairin, topluluğun ortak kitabı *Yedi Meşale'de* ve Yusuf Ziya Ortaç'ın desteğiyle kurulan *Meşale* dergisinde, *Yücel*, *Pınar*, *İçtihat* gibi dergilerde şiirleri çıktı. Saba, *Varlık* dergisinin kurulmasından sonra çalışmalarını çoğunlukla bu dergide yayımladı. Çocukluğunu, gençliğini, evliliğini ve çok sevdiği İstanbul'da yaptığı gezileri anlattığı öyküleri, *Mesut İnsanlar Fotoğrafhanesi* adlı kitapta bir araya getirilmiştir. Şiir ve düzyazılarının yanı sıra Goncourt Kardeşler'in *Germine Lacerteux* romanını Türkçeye kazandırmıştır. Şair, 29 Ocak 1957'de İstanbul'da vefat etmiştir.

İçindekiler

GEÇEN ZAMAN

Geçen Zaman	17
Bilemiyorum	18
İyilik	19
Bahar Beklerken Yazılmış Şiir	20
Artık Yaşamak İçin	21
Beyaz Ev	22
Bir Sokakta Giderken	24
Çocukluğum	25
Bir Ölünün Arkasından	26
Ölüler	27
İmkânsız Tesadüfler	28
Bir Oda, Bir Saat Sesi	29
Berber	30
Ne Oldu?	31
Ben de	32
Nasıl Anmazsın	33
Ahret	34
Kurban	35
Güz	36

Rabbim, Nihayet Sana	37
Her Akşamki Yolumda	38
Toprağım	39
Evim, Karım, Çocuğum	40
Yetişir	41
Bütün Saadetler Mümkindür	42
Doğacak Çocuklardan	43
“O” nsuz	44
Minareler	45
Yükselen Ay	46
Şehir Üstünden Yükselen Ay	47
Gece, Ay ve Köpekler	48
Sabahın Dördü	49
Sabah	50
Orda da Geçiyor Günler	51
Köpük, Ada ve Çiçek	52
Kanat	53
Bu Sakin Öğle Vakti	54
İyi Sabah	55
Yaz Öğlesi	56
Etek	57
Geç Kaldık	58
Gün	59
Davetler	60
Kavuşmalar	61
Sebil ve Güvercinler	62
Kışa Girerken	63
Sessizlik	64
Oda	65

Açmak İstersen Eğer	66
Yağmurlu Bir Günde	67
Bir Kapı	68
Merhume	69
Akşam	70
Kuyular	71
Bu Vakitsiz Giden Yaz	72
Beyaz	73
Hayat Cümbüşü	74
Göklerde Öten Kuşlar	75
Sizleri Görüyorum	76
Gitmek	77
Bir Yer Bilirim	78
Toprak	79
Hayat! Ömrüm Boyunca	80
Ne Dertler Çektin Başım	81
Yaşamak Bundan Sonra	82
Her Sabah Uyanınca	83
Akşam	84
Akşam	85
Yalnız	86
Nişanlılık	87
Evlilik	89
Ana, Baba, Evlat	90
Hayret	92
Yeniden Başlayış	93
Her Akşam Bu Odada	94
Çocuk Gülüşleri	95
Büyülü Resim	96

Günlerimiz Olacak	97
İnsanlar	98
Biz, İnsanlar	99
İyi İnsanlar	100
İhtiyar, Çocuk, Hizmetçi vs.	101
Cümlemiz	102
Sevgiler	103
Nasıl	104
Bir Ölünün Dedikleri	105
Ayaklar	106
Yaşadım, Artık Bitti.....	107

NEFES ALMAK

Nefes Almak	111
Yeryüzünde.....	113
Mesut Olmak Vardır	114
İstanbul.....	116
Denizler Aşırı	118
Deniz Kıyısındaki Kulübe	120
Bir Yer Düşünüyorum	121
Hayal Ülke.....	122
Açık Pencere	123
Şu Güzel Gün.....	124
Artık Günlerimiz.....	125
Misakımilli Sokağı No. 37	126
Hiçbir Şey.....	128
Pencereden Bakınca	129
Gökyüzü.....	130
Manzara.....	131
Bu Rüzgâr	132

Emanet	133
Sefer Hali.....	134
Başka	135
Evden Çıkmış Ölüler	136
Ölülere Ne?.....	137
Ölenlerle Kalanlar.....	138
Gün Gelir	139
Kim Bilir.....	140
Ölmek Konusunda.....	141
Düşümde.....	142
Eski Resimler	143
Bir Şey Var.....	145
Ekmek	146
Eller.....	147
Herkes Bir Türlü	149
Çocuklar Bakıyorlar	150
Patik Yap, Kunduracı	151
Garip İstanbul'unun Türküsü.....	152
Alışmak	153
Uyumak.....	154
Doymak.....	155
Kabul.....	156
Omuz Omuza	157
İnsan.....	158
Dilek.....	159
İnsanlar, Bu Güzel Günde.....	160
Sabah Karanlığında	161
Herkesin Evi İçin	162
Yokuş.....	164
Sizler İçin.....	166

KİTAPLARA DAHİL EDİLMEMİŞ ŞİİRLER

Benim Akşamlarım	169
Kurbağalar	170
Dağ Üstündeki Manastır	171
Promete	172
Kargam	173
Yerin Dibi	174
Sönen Gözler	175
Bahar Sabahında	176
Kan.....	177
Mezarcı.....	178
Gece ve Köpekler	179
Adak	180
Ninni	181
Günün Ölümü.....	182
Eski Odalarda	184
Yarasalar	185
Bahardan Nefret	186
Uyku.....	187

GEÇEN ZAMAN

GEÇEN ZAMAN

Hiç olmazsa unutmamak isterdim!
Eski geceler, sevdiklerimle dolu odalar...
Yalnız bırakmayın beni hâtıralar!
Az yanımda kal, çocukluğum,
Temiz yürekli, uysal çocukluğum...
Ah, ümit dolu gençliğim,
İlk şiirim, ilk arkadaşım, ilk sevgim...
– Doğduğum ev! Rahatlayacak içim, duysam
Bir tek kapının sesini.
Arıyorum aklımda bir ninni bestesini...
Böyle uzaklaşmayın benden, yaşadığım günler!
Güneş! Getir bir bayram sabahını.
Açılın, açılın tekrar
Çocuk dizlerimdeki yaralar.
Hepiniz benimsiniz:
Mektebim, sınıflarım, oturduğum sıralar...
Yalnız hatırlamak, hatırlamak istiyorum.
Nerde kaldı sevgilim, seni ilk öptüğüm gün,
Rengine doymadığım o sema,
Ahengine kanmadığım ırmak.
Bırakıp her şeyi nereye gidiyorum?
Neler geçmişti aklımdan, nedendi ağladığın, neydi
güldüğün?
Ah, nasıldı yaşamak?

1941

BİLEMİYORUM

Bilemiyorum yıllardır neredeyim?
Her gün yediğim ekmek, susayıp içtiğim su,
Kolundan tutup gitmek istediğim kadın,
Yaşamak kaygısı, gök hasreti, ölüm korkusu,
Ve Rabbim senin adın!
Yıllar var ki içindeyim hayatın.
Anıyorum gençliğimi, özlüyorum çocukluğumu,
Fakat bilemiyorum yarını.

Bilemiyorum Rabbim, maksadını, kararını.
Hepimiz işte dünyadayız,
Yataktaki hastamız, topraktaki ölümüz;
Neyiz, ne olacağız?
Bir şey bilmiyorum... Nefes almaktayım yalnız.
Rabbim! Beni yaratmışsın,
İnsan şeklinde görünürüm,
Terlerim yazın, üşürüm kışın,
Düşünürüm, düşünürüm...

1940

İYİLİK

Yaşar Nabi'ye

Sabah... Ah şükrederek çıkmak gecedem!
Ayak bastığım kıyı, yeniden doğuş.
Sabah, beliren evim, bahçeler ve sen,
Henüz uyuyan dallar, havalanan kuş.

Bu sabah bilmiyorum bu kırlar nere?
Çamlardan çimenlere dökülen sükûn.
Geçen ömrümü bana söyleyen dere,
Sessizce yaşamayı öğreten koyun.

Bir yol başlıyor gibi, ümitli, rahat.
Tanrım! Bu sabah içim senin eserin:
İyilik, teselliler, merhamet, şefkat...
İçim de bir sabahın, o kadar serin.

Bilinmez sevgilerle yıkanan göğüs.
İyilik... Ürperişi vücutta ruhun.
İyilik... Beyaz koyun, gülümseyen yüz,
Şu bahar, mavi gökler, yemyeşil sükûn.

Bu sabah gözlerimle okşadıklarım,
Her şey, bütün tabiat, ağaçlar, dere,
Ey bütün sevdiklerim ve sen ey Tanrım!
Titrek elleri öpmek, kapanmak yere...

1937

BAHAR BEKLERKEN YAZILMIŞ ŞİR

O günü görmek için sade bekleyeceğiz,
Göreceğiz bir sabah yeşil tomurcukları.
Hazırlanıyor gibi, gökyüzü, ufuk, deniz,
Bir sabah dökülecek baharların baharı.

Bu bahar yalnız mesut günler taŐımaktadır,
Baş başa kalacağız kenarında bir suyun,
Gz alabildiğine yeşil uzanan ayır,
Bir saadet içinde sessiz otlayan koyun.

Bu bahar gleceğiz en içten bir sevinçle,
Bir melek ordan bize uzatacak elini.
– Beni bırakma kalbim, kalbim sen bana söyle.
mitlerinin en güzelini!..¹

1938

1. Bu dize kitabın birinci baskısında, “Kalbim, ümitlerinin bana en güzelini!..” Şeklinde yayımlanmıştır.

ARTIK YAŞAMAK İÇİN...

Artık yaşamak için herkesten kaçacağız,
Dünya bize verecek yalnız güzellikleri,
Yalnız, semalarından dökülecek ruhumuza,
Geceler mehtapları ve gündüzler seheri.

Düşünceli yürürken, bir yol dönemecinde
Çıkacak önümüze beyaz dallarla bahar.
Hatırlatacak bize şen çocukluğumuzu,
Erguvanlı bir bahçe, mor salkımlı bir duvar.

Tekrar yaşayacağız ümitli sabahları,
Bulacağız dünyanın o en güzel yerini.
Ebedî bir sahilde yeniden tadacağız
Kol kola, sükûn dolu akşam gezmelerini...

1938

BEYAZ EV

Gözlerimin önünde hep aynı beyaz ev.
Her dağ yamacına kurduğum,
Beliren her su kenarında,
Pembe damlı, yeşil panjurlu, balkonlu,
Balkonuna tırmanan sarmaşık.
Gece, pencerelerinden sızacak ışık,
Kışın tütecek bacası.

Kapıyı ittiğinde çalacak bir çingirak.
–Duyuyorum o sesi şimdiden, berrak–
Gececeğin yol, çıkacağı üç basamak,
Ellerinden sıyrıp atacağı eldiven,
Her halin, gülüşün, kokun, bütün ruhunla sen!
Ah, bütün bir ömür bırakmayacağım el,
Okşayacağım saç, dinleyeceğim ses,
Bakmakla doymayacağım yüz...
Açık panjurlardan o gün dolacak gündüz,
O günkü hava,
Bir kapıyı açman, dolaşman sofada.
Şaşıracığım: Böyle gezinen kim?
– Evim! Evim!.. Ellerimle asacağım
Camlarına perdelerini.
Yatak odasında düşüneceğimiz bir an
İki kişilik karyolanın yerini...
Yatak odamız, yemek odası, kiler,
Raflarında ellerinle yapılmış reçeller.

Karşı karşıya oturacağımız sofrâ,
Sürahide ışıldayan su,
Yazın, rüzgâra koyacağımız testi;
Senin yatacağın öğle uykusu...
Sararacak bir yandan çardaktaki üzümler,
Kâh esecek rüzgâr kâh dinleyeceğiz yağmuru,
Kâh karlarla bembeyaz kesilecek çimenler.
Hep geçireceğiz içimizden:
Hayat beraber, ölüm beraber...
Şu göklerin altında,
Olacağız o kadar bahtiyar
Ki çıkıp mezarlarından annemiz, babamız da,
Beyaz evimize yerleşecekler,
Uzun kış geceleri onlar da aramızda
Göz göze bakışacak, mangalı eşecekler...

1942

BİR SOKAKTA GİDERKEN

Taşında otlar biten şu sokakta yürümek.
Bir bahçe duvarının kokulu gölgesinden.
Uzakta, mektepteyken okuduğumuz şarkı.
Su içmek o tasasız günlerin çeşmesinden.

Kalbe aşına burda bütün rastladıklarım,
Her şey eskisi gibi, herkes bahtiyar, iyi!
Bana büyükbabamı hatırlatan ihtiyar,
Çocukluk arkadaşım sarı benekli kedi.

Bütün günahlarımı affetmiş sanki Tanrım,
Duyuyorum kalbimde tadılmamış sevgiyi.
Ah, sade koşmak, koşmak istiyorum içimden:
Aradığım diyara bu yol çıkacak gibi.

1939

ÇOCUKLUĞUM

Çocukluğum, çocukluğum...
Uzakta kalan bahçeler.
O sabahlar, o geceler,
Gelmez günler çocukluğum.

Çocukluğum, çocukluğum...
Gözümde tüten memleket.
Artık bana sonsuz hasret,
Sonsuz keder çocukluğum.

Çocukluğum, çocukluğum...
Habersiz ölen kardeşim,
Mezarı bilinmez eşim,
Her bir şeyim çocukluğum.

Çocukluğum, çocukluğum...
Bir çekmede unutulmuş,
Senelerle rengi solmuş,
Bir tek resim çocukluğum.

1936

BİR ÖLÜNÜN ARKASINDAN

Ey ölü, az daha yaşatmak isterdim seni,
Habersiz bırakıp gittiğin evde!
Giysen hazır duran terliklerini,
Odalarda dolaşsan, öksürsen,
Toplasan bu yaz da bahçende yemişleri,
Az daha ömür sürsen.
Gözlerimin önünde hep boyun bosun,
Nasıl girerdin şu kapıdan, memnun,
Şu iskemleye otururdun.
Avuçlarımda, ılık, el sıkışın,
Bana bakışın...
Nasıl uzatırdın bana şu sürahiyi?
Seyrederdik uçan bulutları, geçen gemileri.
Nasıl son defa konuştun, son defa güldün?
Nasıl öldün?
Nasıl öldü, ya Rabbim, nasıl öleceğiz?
Hangi sonsuz geceler, iklimler geçeceğiz,
Bundan sonra da bir gün aynı sofrada
Oturacak mıyız bir daha?..

1941

ÖLÜLER

Ölüler, ölüler nerelerdesiniz?
Ölüler, bir bilinmez yerdesiniz.
Artık gündüzleriniz gece,
Bütün günleriniz: dün.
Artık her sözünüz sükût,
Her işaretiniz gizli.
Tutuyoruz nasihatlerinizi..
Ölüler, ölüler her yerdesiniz!
Ne zaman aynaya baksam,
Görünüveriyor babam.
Bahçem, odam, sofam,
Nereye geçsem, nereye çıksam;
Hâtıram!
Her yerde sizden bir eser.
Gökyüzünde bir bulut
Bıraktığınız sesler
Yakın güneşe, aya.
Dokunabilsem oraya,
Sesleriniz dökülecek,¹
Kiminiz konuşacak,
Kiminiz gülecek,
Eski günler gelecek.
Ölüler bilebilsem gittiğiniz yeri,
Ruhum, muradına erecek;
Annem döşegimi serecek.
Toprağınız toprağım,
Aranızda yatacağım.

1942

1. Bu dize kitabın birinci baskısında, "Bütün sesler dökülecek," şeklinde yayımlanmıştır.

İMKÂNSIZ TESADÜFLER

Cahit Sıtkı Tarancı'ya

Şimdi çıkıverecek karşıma arkadaşım,
Mektebe gitmek için geçtiğimiz şu yoldan.

Babam tok sesiyle birden çağıracak: "Ziya!"
Kalbimde eski sevinç, dallarda eski bahar.

Gözlerimi kapatıp: "Bil?" diyecek birisi.
Bir mahşer ortasında şaşırıp kalacağım.

Ve girecek koluma bir melek gibi karım.
Saracak etrafımı doğmamış çocuklarım...

1941

BİR ODA, BİR SAAT SESİ

Bir oda, içinde bir saat sesi.
Hayatın sırtımdan giden pençesi,
Ve beni maziye götüren bir el,
Eski günlerimiz, sessiz ve güzel...
Bulduğum kayıplar, her günkü yerin,
İşte konsol, ayna, köşe minderin,
Seccaden, tesbihin, namaz başörtün.
Bir şey değişmemiş, sanki daha dün.
Yine ortancalar altı camının,
Dışarda sükûnu yaz akşamının,
Bahçemiz sulanmış, ıslak her çiçek.
— Kapı çalınacak, babam gelecek...

1942

BERABER¹

Kumlu yol, küçük havuz, etrafında çiçekler:
Bir kır evinde mesut olacaktık beraber.
Sen yine bekleyecek kapısında bahçenin,
Ben, içimde sevinci akşam eve dönmenin,
Sana kavuşacaktım... Soracaktın: "Nasılsın?"
Sakin uzayacaktı güzel bir günü yazın.
Bakacaktım üşümüş avucumda ellerin:
"İçeri girelim mi? Artık akşamlar serin."
Mevsim mevsim akşamlar, ümit dolu seherler,
Tenha kır yollarında gezecektik beraber.
Göğsümde hep bir sevinç gibi duyduğum sevgin
Güzel bulduğun güzel; çirkin dediğim çirkin.
Her gece o minderde –tablam, dikiş sepetin–
"Öyle değil mi," derdim; az durur, "evet" derdin

1944

1. Bu şiir kitabın ikinci baskısında yer almamaktadır.

NE OLDU?

Odamız kararırken indirdiğin perdeler,
–Çarşının gittikçe artarken gürültüsü–
Gelip kenarına oturduğun minder,
Genç kızken işlediğin masa örtüsü,
Yeşil abajurlu lambamız,
Küçük sobamız,
Anlatsanız,
Ne oldu o geceler, eski akşamlarımız?
Beyaz elbiseler giydiğin zamanlar...
Niçin yazmadık bir yere satır satır,
Duvarlar! Ne oldu konuştuklarımız?
Yüzünün pembeliği, saçlarının örgüsü.
Ben diyeyim: kış şarkısı; sen de: yaz türküsü.
Ne ettik ömrümüzü!..

1944

BEN DE

Ne çok anlatacaklarınız var
Birbirinize nişanlılar!
Ben de bir zamanlar sizin kadar mesuttum,
Ben de şu parkın sıralarında oturdum,
Ümid ettim, hayal kurdum...
Şahit bütün ömrüme bu şehir, bütün yurdum.
Ben de o mektepte okurdum
Küçük mektepli!
Bugün gibi hatırımda
İlk gün, ilk ders, ilk hece.
Şiirler yazmak için öğrendiğim güzel Türkçe.
Yeni kitaplarım, siyah göğüslüğüm,
Sevinçle dolup taşardı gönlüm.
Beri yanda günler akar giderdi.
Benim de bir anne üstüme titrer,
Bir baba benimle iftihar ederdi.¹

1943

1. Bu dize kitabın birinci baskısında, "Babam benimle iftihar ederdi." şeklinde yayımlanmıştır.

NASIL ANMAZSIN

Nasıl anmazsın o çocukluk günlerini!
Dalda bülbülü vardı, gökte beyaz bulutu.
Annem vardı, babam vardı.
Bahçemizde, ılık, uzayan günlerdi yaz,
Bir beyaz âlemde kış.
Başkaydı güneşi, böyle değildi ayı.
Artık istemiyorum yaşamayı!
Bir gün ver bana Tanrım,
Tâ çocukluğumdan kalmış...

1942

AHRET

Bu garip dünyada ben yadırgadım yerimi...
Yıllardan sonra bir gün, görüp çektiklerimi,
Tanrım bir meleşine emredecek: "Yetişir!"

Gözlerimi o saat sessiz kapayacağım.
Beni bekleyedursun bir kenarda yatağım;
Bütün yorgunluğumu alacak bir teneşir.

Bir yükü atmış gibi içimde bir hafiflik,
Oraya geçmek için açacağım bir eşik,
Bir lahza tutacağım bana uzanan eli.

Bir el gözlerimdeki perdeyi sıyrıracak.
Onları bulacağım... Ve annem şaşırarak:
"Oğlum! Ne kadar da büyümüş ben görmeyeli."

1938

KURBAN

Tanrım, sonsuz dünyanda ben âciz ve ufağım,
Kulların arasında Tanrım ben bir koyunum.
İki tuğla halinde kenetlenmiş dudağım,
Sonra geçtiğim yollar kum, hep kum, daima kum.

Aradığım pınardan içebilsem bir yudum,
Artık o günden sonra hiç susamayacağım.
İnecek gözlerime uzun, en rahat uykum.
Tuz çalınıp ağzıma, bağlanınca ayağım.

Kulların arasında ben yaşadım sessizce,
Hiç ağzımı açmadım, verdim bütün yünümü.
En geniş bir sabahı düşünerek her gece,
Ben, Tanrım, şuracıkta bekliyorum günümü.

1931

GÜZ

Çiçeğin rengi soldu, bitti şarkısı kuşun.
Yol تنها, dal mecalsiz, su durgun.
Tabut yapılan tahta, ev ev taşınan odun.
Bahar, ümit yerine, ey kış, içimde korkun!

Allahım! Kararması şu göğün...
Dal senin, ağaç senin, döktüğün
Yapraklarla, mevsimlerle, gün gün.
Geçip gidişi ömrün...

1946

RABBİM, NİHAYET SANA

Rabbim, nihayet sana itaat edeceğiz...
Artık ne kin ne haset ne de yaşamak hırsı,
Belki bir sabah vakti, belki gece yarısı,
Artık nefes almayı bırakıp gideceğiz...
Ben artık korkmuyorum, her şeyde bir hikmet var
Gecenin sonu seher, kışın sonunda bahar.
Belki de bir bahçeyi müjdeliyor şu duvar,
Birer ağaç altında sevgilimiz, annemiz.
Gece değmemiş sema, dalga bilmeyen deniz,
En güzel, en bahtiyar, en aydınlık, en temiz
Ümitler içindeyim, çok şükür öleceğiz...

1941

HER AKŞAMKI YOLUMDA

Her akşamki yoluma koyulmuş gidiyorum.
Her akşamdan vücudum bu akşam daha yorgun
Öyle istiyorum ki bu akşam biraz sükûn,
Bir cami eşliğine yatıversem diyorum.

– Rabbim, şuracıkta sen bari gözlerimi yum!
Sen, bana en son kalan, ben senin en son kulun;
Bu akşam, artık seni anmayan İstanbul'un
Bomboş bir camiinde uyumak istiyorum.

Sonsuz sessizliğini dinlemek istiyorum.
Bilirim ki taşlığın bir döşek kadar ılık,
Sana az daha yakın yaşamak için artık,
Rabbim, ben yalnız zeytin ve ekmek istiyorum.

1931

TOPRAĞIM

Ne kadar istiyorum, akşamlayın, ezanda,
Eski bir evde olmak, orda, Eyüpsultan'da;
Bir yanda ölmüşlerim, bir yanda kalanlarım.

Duyayım: Gece, gündüz, hayat, ölüm iç içe,
Dallara konan karga, camımı vuran serçe,
Toprakta yatan annem, eli dizimde karım.

Ahret dolsun içime kumruların "Hu..."sundan
Diyeyim, camiinin geçerken avlusundan.
Şu musalla taşında bir namaz yatacağım.

Bir tabutun içinde sır vermeden gidenler,
Orda, beyaz taşlarla yıllardır beni bekler,
Benim de gözlerime yakın olsun toprağım.

1941

EVİM, KARIM, ÇOCUĞUM

Şu fakir mahallede bir gz evim olsaydı,
Nasıl sevinç içinde çıkardım Şu yokuşu.

ArkadaŐlık ederdi yolda ihtiyar komşu.
Nasıl hafif gelirdi eve taŐıdıklarım.

Kapıyı ben almadan aıverirdi karım.
Her akşam tekrarlardım onun güzel adını.

Boynuma atılarak, “Baba!” derdi ocuğum.
Onu göğsüme basıp cevap verirdim: “Yavrum.”

1941

YETİŞİR

Beni hatırladıkça,
Ara sıra gönlümü al.
Sokakta görünce, gülümse,
Yanıma yaklaş,
Az elin elimde kal.

Evine misafir geleyim,
Kahvemi sen pişir.
Taze doldurulmuş sürahidem
Bir bardak su ver
Yetişir...

1944

BÜTÜN SAADETLER MÜMKÜNDÜR

Bütün saadetler mümkündür...
Şu kapının açılması,
İçeri girivermen,
Bahar, kuşlar, gündüz.
Ve bütün dünya
Bir an içinde gürültüsüz.

Bütün saadetler mümkündür...
Bahtsızların biraz gülümsemesi...
Körlerin gün görmesi,
Mümkündür bütün mucizeler...
Ana, baba, evlat, bütün kaybolanlar...
Ebedî bir sabahta buluşmamız bir daha.

Ölüler! Hepimiz için yalvarın Allah'a...

1943

DOĞACAK ÇOCUKLARDAN

İbrahim Münir Mostar'a

Doğacak çocuklardan bahsedin bana,
Genç evliler!
Yeni kurduğunuz evden.
Delikanlılar! Kalplerinizdeki alevden...
Çocuğum, bana oyuncaklarını göster.
Küçük lokomotifleri yürütelim beraber.
Gel, memleketten konuşalım hemşerim,
Düğünden, şenlikten yana...
Bana sat elindekileri küçük satıcı!
Hastam, iyi olacaksın iç şu ilacı;
Yine eskisi gibi kırlarda gezeceğiz.
Sor bak: Önümüz bahar,
Değil mi gökler, ovalar?

1943

“O”NSUZ

Ah, işte duyuyorum mesut günler içinden,
Sana “Sevimli yüzün asla solmasın” diyen,
Bütün adınla dolu o coşkun şarkıları...
– Sen öldüğün için mi şimdi bayraklar yarı!
Görüyorum, ilk defa seni gördüğüm günü:
Altından, alkışlarla geçiyorsun bir takın.
O gün bana gelmiştin babamdan daha yakın.
Meğer duyacakmışım bir sabah öldüğünü!
Meğer görecekmışız bir sabah gidişini.
İstanbul’un önünden son defa geçişini...
Bizler seninle nasıl, ne kadar beraberdik,
Bizler ki az sıkılsak, “O başımızda,” derdik.
Nasıl yok bileceğiz o güzel güneş yüzü?
Ana, baba, değil bu, bizler Ata öksüzü...
Tatmadık, bilmiyoruz bu bambaşka yarayı,
Öğret bize, ya Rabbim, ah “O”nsuz yaşamayı...

1938

MİNARELER

... ..

... ..

– Rabbim, ben bu sabah da Rabbim, ben yine sağım!
Hâlâ ölmedim Rabbim bu onulmaz kederden.

Farkım yok artık benim deli bir peygamberden.
Bütün hayvanlar gibi ben de çırılçıplağım.
Rabbim, seni son defa ben selamlayacağım,
On iki şerefeli uzun minarelerden.

Minareler semaya açılmış kuyulardır,
Mademki tasımızda su yerine kum vardır
Bir an avunmak için her yalana kanalım.

Her deliğe başvuran mahpus böcekler gibi,
Yarın başka bir güne erişecekler gibi,
Uzun minarelere bu gece tırmanalım...

1929

YÜKSELEN AY¹

Bir ışıkla yanmadan uzak çamların dibi,
Karanlık pencereme atıldı bir yarasa,
Tepelerden hız alan kör bir haberci gibi.

Yollar geldi ufukta bir denizle temasa,
Bir keçi sırtı gibi niçin kabardı dağlar,
Sırtlarında ışıktan bir el mi gezdi yoksa?

Şimdi boş sokaklarda uluyan köpekler var,
Kaldırım taşlarına uzanır bir derbeder,
Kırılan bir çan gibi dinince bu sadalar...

Okşanacak başını taşlar kanatmış yer yer.
Eşini çağırırken gecelerin sisinde,
Onun da çılgınlığını Allah'a götürürler.

Göge yükselen ayın kan dolu tepsisinde!..

Meşale, sayı 1, 1 Temmuz 1928

1. *Meşale*'de çıkmış "Yükselen Ay" şiiri ile *Geçen Zaman*'daki "Şehir Üstünden Yükselen Ay" şiirlerindeki değişiklikleri, ozanın çalışma yöntemini göstermesi açısından kitaba dahil ettik.

ŞEHİR ÜSTÜNDEN YÜKSELEN AY

Karanlık sokaklara karıştı bir yarasa,
Bir kedi sırtı gibi niçin kabardı dağlar?
Sırtlarında ışıktan bir el mi gezdi yoksa?

Şimdi yükselen ayı aç köpekler selamlar,
Kaldırım taşlarına uzanır bir derbeder.
Boğulan bir çan gibi diner bütün sedalar.

Ey şehir! İsyanların nasıl yatıştı yer yer.
Sen şimdi kaybolurken gecelerin sisinde,
Bütün çığlıklarını Allah'a götürürler,

Göge yükselen ayın kan dolu tepsisinde...

1928

GECE, AY VE KÖPEKLER¹

Bir zindan sükûtuyla kilitlenince gece,
İçlerini yakar da sönmeyen bir işkence,
Havlar boş sokaklarda alay alay köpekler.

Bomboş karınlarına çekilmiş derileri,
Sırtlarına vurunca kör bir sokak feneri,
Korkarak baktıkları loş gölgeleri titrer.

Olacak kalplerinde bir azabın ateşi,
Beklerken, bizim gibi, doğmayacak güneşi,
Bir camgöz bakışıyla açılır dağlardan ay.

Göründü zannederler bekledikleri ışık,
Ulumaya başlarlar, bir ümitle karışık,
Azap kardeşlerimiz köpekler, alay alay...

1928

1. Bu şiir kitabın ikinci baskısında yer almamaktadır.

SABAHIN DÖRDÜ

Saat, sabahın dördü.
Rüzgâr çılgığı, kedi miyavlaması,
Yeniden başlayan çocuk ağlaması.
Uyanan kim? Kim öksürdü?

Kavuşmak üzereyiz aydınlığa...
İlk kapı açılıp kapanması.¹
Et kamyonu, çöp arabası,
Bir gün daha!..

1944

1. Bu dize kitabın birinci baskısında, "Derken bir kapı açılıp kapanması," şeklinde yayınlanmıştır.

SABAH

Sükûn dolu gecene Rabbim, doymadık henüz!
Sabahınla her rüya yine kalacak yarı.
Köşede elbiseler, kaygımız, üzüntümüz,
Çiğnemek yeni baştan aynı kaldırımları.

İlk tramvay çanları işitilir uzaktan,
Bu sesle dertlerimiz birer birer ayrılır.
Ufkun karanlığında beliren bir çatlaktan,
Sarı bir duman gibi sabah şehre yayılır.

Ve bizler daha sessiz, daha bezgin her günden.
Seyrederiz her sabah bakınarak yukarı,
Evler, apartımanlar, minareler üstünden
Uzak, uzak yollara süzülen bulutları.

1934

ORDA DA GEÇİYOR GÜNLER

Cevdet Kudret'e

Orda da geçiyor günler...
Duyar gibiyim, orda da,
-Her an ömrüm tükenirken-
Orda belki bir adada
Geçiyor özlenen günler.
Geliyor tâ uzaklardan,
O benim olan diyardan
Kulağıma kadar sesler,
Ve içimden diyorum ben,
Geçiyor ruha denk günler,
Yalnız renk ve ahenk günler...
Bir titreyişle arada
Sesleniyor bir çingirak.
Her ses uzak, uzak, uzak...
Her ses sanki bir gülüştür.
Her ses şarkı ve öpüştür...
Ah, şu ufkun arkasında,
Sonsuz bahar havasında,
İşitiyorum kuşların
Kuşların ötüştüğünü,
İşitiyorum bir narın
Çatlayarak düştüğünü...
Orda da geçiyor günler,
Geçiyor beklenen günler,
Geçiyor gelmeyen günler...

1935

KÖPÜK, ADA VE ÇİÇEK

Enginlerdeki dalga,
Sahil bilmeyen köpük.

Keşfedilmemiş ada,
Dalında sarkan yemiş.

Henüz ayak değmemiş
Uzanan çayırlarda,
Toz pembe açan çiçek.

1941

KANAT

Ey bulutları uçuşan gök,
Kokusunu duyduğum bahar,
Ey gözlerden saklı tabiat!
Beklemek neye yarar? – Rüzgâr,
Mesafeleri içime dök!
Gideyim bırak beni hayat,
Gideyim... Tren, gemi, kanat...

1936

BU SAKİN ÖĞLE VAKTİ

Bu sakin öğle vakti... Mevsim taze, gün ılık.
Bir dersten çıkmış kadar içimde bir ferahlık.
Yeniden yapraklanan şu çınarın gölgesi.
Şu beyaz minareden dökülen ezan sesi.
Şu yosun tutmuş çeşme, her bir taş selvilikten,
Bana bahsediyorlar en sonsuz iyilikten.
Cetlerimin mermerde seyrettiğim yazısı.
Bir saatin vuruşu: günün henüz yarısı.
Çocukların koşusu, kuşların dem çekişi,
Mesud ediyor beni vatanımın güneşi.

1944

İYİ SABAH

Bu sabahla kapımı çalan ilkbahar.
Hasretine sessizce kavuşan kalbim.
Henüz kirlenmemiş gün, ümitli mevsim,
Sevincimi paylaşan tanıdık kuşlar.

1938

YAZ ÖĞLESİ

Yaz öğlesi... Bir havuz, fiskiyenin oyunu,
Konuşmaktan yorulmuş susan kuş, düşen yaprak
Uzakta bir çayırdaki Pan'ın çaldığı kaval.
Yaz öğlesi... Yemyeşil bahçelerin sükûnu...

1943

E TEK

Bir hafif fısıltı, beliren bir renk,
Bir kanat, kendisi görünmez melek,
Bembeyaz kokusu: yasemin, zambak.
Sakin saatlerde duyulan uzak
Şarkıların mahzunluğu sesinde.
Dünyadaki her şey: ümit, teselli,
Tadılmamış uyku, senin dizinde.
Ah, bir çocuk gibi inanmak sana,
Her şeyi, her şeyi, senden beklemek,
Gecemin içinde yürüyen etek!..

1939

GEÇ KALDIK

Geç kaldık, ya Rab, geç kaldık!..
Şu hayat işte, gök, dallar, gün,
Bizi sardı, çok oyalandık,
Geç kaldık, ya Rab, geç kaldık!..
Bırakıp fazlasını ömrün,
Koşup sükûnuna ermeye,
Koşup sana hesap vermeye
Geç kaldık, ya Rab, geç kaldık!..

1939

GÜN

Öyle gün olacak ki şaşıracağız.
Gönlümüz ne hoş, mevsim ne güzel diye.
Duyacağız ırmaklar akmada biteviye,
Kurulacak bir kenarda evimiz...

Belki de hurilerle düğün olacak...
– Ya Rab! Nihayet günümüz gün olacak.

1940

DAVETLER

Dönüp duran aylar; eylül, kânun, haziran,
Dar çemberinden kurtulamadığım zaman.

Doğup batan günler... Hep uzayan ayrılık,
Göğümde yıllardır tutageldiğim ıglık...

Ah, esir düştüğüm kıyıların ötesi,
Sonsuz denizlerin ruha "Gel!" diyen sesi!

Başıma sürünüp giden, kaçan bulutlar,
Uçsuz bucaksızlık, ufuklar, hep o ısrar...

Gecenin çağrısı: "Gökler, rüzgârlar hızı,
Samanyolu, mehtap izi, seher yıldızı."

Her şeyin, her şeyin ötesi... Bitmez davet.
Ey, ölülerimin yaşadığı memleket!..

1937

KAVUŞMALAR

Aynı saat içinde, bahtiyar kavuşmada,
Korku dolu gecemiz tertemiz seherine,
Kış içinde yılımız umulmaz baharına.
Bir kuzu yanımızda, bir ak bulut semada.
Her gönül çıkmış gibi özlediği yarına,
Sakin gülümsemede her insan diğerine.
Bütün hastalar iyi, ölümler... hepsi de sağ!
Her anne evlâdını basmış artık bağrına.
Ya Rab! Merhametinin ulaştık diyarına,
Attıkça her adımı dümdüz oluyor yokuş.
Ey, çocukken kafesinden azad ettiğim kuş!
Eriştin mi nihayet cennet kapılarına?

1941

SEBİL VE GÜVERCİNLER

Çözülen bir demetten indiler birer birer,
Bırak, yorgun başları bu taşlarda uyusun.
Tutuşmuş ruhlarına bir damla gözyaşı sun.
Bir sebile döküldü bembeyaz güvercinler...

Nihayetsiz çöllerin üstünden hep beraber
Geçerken bulmadılar ne bir ot ne bir yosun.
Ürkmeden su içsinler yavaşça, susun, susun!
Bir sebile döküldü bembeyaz güvercinler...

En son şarkılarını dağıtarak rüzgâra,
Beyaz boyunlarını uzattılar taslara...
Bir damla suya hasret gideceklermiş meğer.

Şimdi bomboş sebilden selviler bir şey sorar,
Hatırlatır uzayan dem çekişleri rüzgâr.
Mermer basamaklarda uçuşur beyaz tüyler.

1928

KIŞA GİRERKEN

İndirin perdeleri, indirin perdeleri..
Sonbahar ağaçlarda ağlarken yaprak yaprak.
Hışıldayan bu altın yağmuruna dalarak,
Dinleyim içerimde serinleyen kederi.

Çekin, önüme çekin şu yerdeki minderi,
Sükûn, beyaz bir gömlek gibi ürpersin bırak.
Çın çın çınlarken uzak, çok uzak bir çingırak.
Ah, indirin camlara bembeyaz perdeleri!

Sonbahar, ölen günle basamakta duruyor,
Saniyeler kafese bir el gibi vuruyor,
İsterse hemen yarın evim örtülsün karla.

Ferah veren bir rüzgâr olacak ıstırabım,
Şimdiden kilitlendi her fırtınaya kapım,
Senin belinde sarkan bir gümüş anahtarla...

1928

SESSİZLİK

Biz o kadar, o kadar ağladık ki beraber,
Gözyaşları doldurdu avucumu şimdilik.
Şimdilik uzun uzun, bambaşka bir sessizlik
Yavaşça alçalarak, yavaşça bizi dinler.

Etrafta kalan sesler kesildi birer birer.
Hatırlamaz olmuşum, her şey uzakta, silik.
Yalnız senin vücudun... Ah, işte bir içimlik
Bir su gibi ellerin avucumda serinler!

Vücudunun gölgesi bak yerde gölgenle bir,
Yeni bir nefes gibi sessizlik göğsümdedir.
Sessizlik içerime doluyor yudum yudum.

Dolu bir yelken gibi göğsümde genişleyiş,
Ve öyle için için ve öyle geniş geniş.
Ben hiçbir şey duymadan, ben yalnız seviyorum.

1930

ODA

İndir perdelerini Şu biten günümüzün,
Kapıyı sen kilitle, sen yanı başımda kal!
EŐikte can veriyor, dinleyelim, o kartal,
Beraber dinleyelim sustuğunu gündüzün.

Akşam saçaklarında kuŐlardan gelen hüüzün
Oluklarda yağmurun mırıldandığı masal.
Odanın loŐluđunda sessiz ačilan mangal:
Doğan bir mehtap gibi ılık ve pembe yüzün.

Perdeler, o teselli uzak göklerden inen,
Son gürültüler artık, son tramvay, son tren.
Odamıza sığındı, sus, ruhu bir öksüzün.

Duyulmaz oldu Şehir... Perdeler ve dört duvar.
Bir su sesi, bir saat, çinkoda tıkırtılar,
Kalbim! Saçaklardaki kuŐlardan gelen hüüzün.

1936

AÇMAK İSTERSEN EĞER¹

Açmak istersen eğer bir mezar mermerini,
Unutulmuş adımı –duyayım– yalnız inle,
Ömrüm kadar upuzun ve beyaz eteğinle
Bir an gözlerime bak ve uzat ellerini.

Bir an gözlerime bak ve uzat ellerini,
Sen, azizeler gibi saçlarında bir hâle.
– Seher! Açılan seher, kuşlar geliyor dile,
Ömrüm... Sen alınımdaki ellerin en serini.

Ah, benden her saniye ayrılan için için,
Bir sabah ellerini son defa öpmek için,
Zayıf parmaklarında günleri sayıyorum.

Bilinmez denizlere, yorgun, daima giden,
Kül olmuş vücutları dirilten ruhunla sen,
Sen annem ve kardeşim, hattâ biraz da yavrum.

1929

1. Bu şiir kitabın ikinci baskısında yer almamaktadır.

YAĞMURLU BİR GÜNDE

O kadar istedi ki bir şeyi bugün içim,
Dedim kendi kendime: Bari çocuk olaydım.
Bana bir camdan yine seyrettirseydi dadım
Yağmurun yağdığını bahçede sicim sicim.

Üşümezdi bu yağmur gününde böyle içim,
Kulağıma öpüşle fısıldansaydı adım.
– Artık dönebilseydim geriye adım adım,
Benim işte kalmamış önümde bir sevincim.

Dünler, evvelki günler, geçen aylar ve yıllar
Beni götürseydiler doğduğum eve kadar.
O evin taşlığında sevinçten ağlasaydım.

Son günümde olsaydım ufak, o kadar ufak
Ki yavaşça en tatlı bir masala dalarak,
Ve bir anne dizinde büsbütün uyusaydım.

1932

BİR KAPI

Bu gece, gözlerini doldurunca karanlık,¹
Bekle, bir eski hasır üstünde yalınayak.
Bekle... Bomboş odana bir ışık uzatarak
Bir kapı açılacak, bir göz kadar aralık.

Bak o kapıdan, orda her eşya bir tanıdık.
Kat kat kederlerinden soyunup çırılçıplak,
O kaybolmuş dünyanı bir an bulur gibi bak:
Bütün hatıraların dizili sandık sandık.

Hemen başına çekme bir minder yastığını,
Duy orda bir temasın sana yaklaştığını,
İçine yavaş yavaş yayılsın bir serinlik.

Sedef düğmelerini bir bir ilikleyerek,
Bir annenin elleri tenine giydirecek,
Naftalin kokan beyaz ve serin bir gecelik.

1929

1. Bu dize kitabın birinci baskısında, "Geceyle, gözlerini doldurunca karanlık" şeklinde yayımlanmıştır.

MERHUME¹

Mezarlıktan kışlar geçtiği bu an,
Üşümüş gölgenle dolan koltuğum.
Hatıran, o günler, ah çocukluğum...
Biten... – Ey selvi, dinmiyor ağlaman!

Mezarından mevsimler geçti... Zaman...
Yüz, göremediğim; ses, unuttuğum...
Dizlerinde, bir yaz öğlesi, uykum,
– Ne kadar uzadı ufuk ağarman!

Ne oldun bilinmez, geçmez seneler...
Onu, bana verin onu geceler!
Açılın ey kapı, yıkılın duvar!..

Yağmur, yağmur, yağmur... Taşıyor oluk.
Yağmur, yağmur... Yokluk, her yanda yokluk.
Toprak olan kemik, boşalan mezar.

1937

1. Bu şiir kitabın ikinci baskısında yer almamaktadır.

AKŞAM¹

Bu akşam sema neden böyle sessiz ve alçak?
Bir köpek ulur gibi kaybolmuş sahibine,
Uzun uzun asılıp hangi gamın ipine,
Kilise çanlarını bu akşam kim kıracak?

Lakin odam daima gürültüsüz ve sıcak!
Gökyüzü ağır ağır sustu diyerek yine,
Bir minare boyunca girerek yer dibine
Hangi müezzin bu akşam Allah'a haykıracak?

Bugün her şey mi sustu, yoksa ben miyim sağır?
Bir saat vursa bari zamanı ağır ağır.
Lakin odam daima gürültüsüz ve sıcak.

Gerilen bir yay gibi gerginleşince için,
Sükûtu, bu muazzam sükûtu yıkmak için,
Güneşi bir çan gibi hangi kol sallayacak?

1930

1. Bu şiir kitabın ikinci baskısında yer almamaktadır.

KUYULAR

Artık bütün insanlar bana yabancı, ırak,
Ölüleri kendime ne yakın duyuyorum!
Onlar beni anıyor: oğlum! Kardeşim, yavrum.
Onların seslerini emmiş susuyor toprak.

Bu geniş sessizliğin içinde çıldırarak,
Bir geniş mezarlığı her gece bekliyorum.
Ben, ben ölmüşlerimi kaldırmak istiyorum
En derin kuyuların içine haykırarak.

Her gece karanlıkla dolarken bütün sular.
Onlara bir yol gibi uzar diye kuyular,
Tutup eğiliyorum sulara iki büklüm.

Sular beni çekiyor... Kuyular bana tuzak.
Kalbimi yavaş yavaş avucuna alarak,
Mehtaplı kuyularda şarkı söylüyor ölüm.

1929

BU VAKİTSİZ GİDEN YAZ

Bu vakitsiz giden yaz, erken inen akşamla,
Kapanmış panjurlara dayayarak başını,
Dinle solgun bahçenin kalbe anlattığını,
Ağacın yaprak yaprak, havuzun damla damla.

Kuşlar sanki yaralı, benzin sararmış gamla,
Duymak güneşin, rengin bizi bıraktığını.
Günler günü vefasız leyleklerin akını.
– Ah uzak palmyeler... Kaçmak, seninle, yazla.

Çardak altları bitti, bitti üzümün tadı,
Artık ihtiyar çamlar, selviler saltanatı,
İşte bir kere daha harab oldu bahçeler.

Ürperen vücudunu yavaşça koluma ver.
Gözlerinde okunan bütün hüznü eylülün,
Karanlıktan, geceden, ölümden korkan gönlün.

1937

BEYAZ

Bir bademin altına, yorgun, oturmak biraz,
Ayrı ayrı seyretmek çiçek açmış her dalı.
Artık bütün renklerden, artık uzaklaşmalı:
Beyaz işte, aylardır gözümde tüten beyaz.

Kış bitti... Uzaklarda ilk ümitler gibi yaz.
Duyuyorum bu sabah, kış içimden çıkmalı,
İçimin dört duvarı bembeyaz badanalı.
Ah, sade nefes almak, göğsüme dolan bu haz!

Bir kuş ötecek şimdi... Havada bir durgunluk,
Mermeriyle konuşan açık kalmış bir musluk,
Beyaz çiçeklerini tek tük düşüren kiraz.

Bahar pınarlarından içime damlayan su,
Bembeyaz çiçeklerin ıslak, temiz kokusu,
Kış bitti... Uzaklarda ilk ümitler gibi yaz...

1936

HAYAT CÜMBÜŞÜ

Yollar geçilmiyor çocuk arabasından,
Gezinenlerle dolu deniz kıyısı,
Sevdalılar tutuşmuşlar el ele,
Bir delikanlı, kolunda nişanlısı.
Aşk fısıltısı, yaprak hışırtısı...
Çayırların yeşili, denizin mavisi,
Genç kız kahkahası, çocuk gülüşü.
Bir annenin yavrusunu öpüşü.
Şu bayram şuracıkta, şu hayat cümbüşü;
Ne varsa göreceğimiz, baharı, güzü,
Her saadet senin altında gökyüzü!..

1946

GÖKLERDE ÖTEN KUŞLAR

Hayatın, çiçekleri ürperten uluması:
Çakal sesli açlık, kurt hırsı, develerle kin.
Gündüzün işkencesi, gecelerin sıtması,
Sema, ürpermez sükûn, sema bize ettiğın!

Görünmez bahçesine kim çağıracak bizi?
Bulutlar firarda, yol uzun, çok uzak bahar.
Fakat duyar gibiyim uzak seslerinizi
Yeryüzüne inmeyen, göklerde öten kuşlar!

1937

SİZLERİ GÖRÜYORUM

Sizleri görüyorum, bahçemizdeki çamlar,
Bütün gün gölgesinde oynadığım dost badem.
Derken dallardan, ılık, iniveren akşamlar:
Evine dönen babam, camda bekleyen annem.

Ah, bütün sevdiklerim, bütün kaybettiklerim!
Neyi arayım, yerde kurt, göklerde yıldız mı?
Babam, annem, evimiz, bahçem, çitlembiklerim,
Sizler rüya mıydınız, sizler yaşadınız mı?

1939

GİTMEK

Gitmek, bir yere gitmek. Kalbim, artık bu gece.
Artık burdan ayrılmak, burdan ayrılmak gerek!
Kalbim, seni çağırıyor bir meltem ince ince,
Sana gel diyor kalbim, sallanarak her direk.

Ah, deniz kızlarının, kalbim, duyuyor musun,
Şu sonsuz ufuklardan gelen şarkılarını?
Bir uzak sis içinde görür gibiyim, yorgun
Mercan adalarının yeşil kıyılarını.

1932

BİR YER BİLİRİM

Bir yeşil yer bilirim ormanların içinde,
Bütün gün mavi bir gök, bir rüzgâr, akşam esen.
Dedikodusuz bir köy, herkes kendi işinde,
Bahçeli, küçük bir ev, kapıyı çalınca: sen!

Arılar kovanlarda, kulübesinde köpek.
Her an düşüneceğim: Allah ne kadar iyi!
Bir parça aşk, bir parça sevinç, su, güneş, ekmek,
Bahtiyar; seveceğiz, yaşamayı, ölmeyi.

1942

TOPRAK

İçindeyim günlerin, rengârenk mevsimlerin;
Fakat ey ölüm seni hatırladığım zaman,
Bana tekrar ediyor topraktaki bir yılın:
Mezarlar kışın ılık, mezarlar yazın serin.

Dinleyeceğim ben de sükûtunu, korkarak,
Geçecek üzerimden bitmez zaman, asırlar.
Her sene biraz daha güzelleşecek bahar,
İçime çekeceğim yeşil kokunu toprak!

1939

HAYAT! ÖMRÜM BOYUNCA

Hayat! Ömrüm boyunca bana sunduğun keder.
Mektep karyolasında sessiz ağlayan çocuk,
Biteviye yağmurlu geçip giden o günler,
Akşamlarla içimi dolduran o mahzunluk.

Rutubetli avlular, koğuşların kasveti,
Sabahlara bir sevinç getirmez olan güneş.
Yalnız uzak ümitler ve her şeyin hasreti,
Öpemediğim anne, bulamadığım kardeş...

1939

NE DERTLER ÇEKTİN BAŞIM

Ne dertler çektin başım şu yalancı dünyada,
Kulağım, neler duydun, gözlerim, neler gördün!
Belki ölüm geçecek bir yemyeşil rüyada,
Ve sonunda, kim bilir, uyanacağız bir gün.

O gün ilk iş olarak mezarıma eğilip,
Kalan kemiklerimi bir bir toplayacağım.
O hayata yepyeni bir vücutla dirilip,
Zavallı kafatasım, seni okşayacağım.

1938

YAŞAMAK BUNDAN SONRA¹

Yaşamak bundan sonra, katlanılmaz eziyet!
Bir şey istemiyorum artık ne zevk ne para,
Kaybolmuş baharıma beni götür hatıra,
Hafızam avut beni, beni kurtar ey şiir!

Yaşamak bundan sonra, katlanılmaz eziyet.
Bir şey istemiyorum, ne teselli ne umut:
Hareket edeceğiz!.. Kalbim, dünyayı unut,
Dağlar, taşlar, elveda; gün, hakkını helâl et!

1940

1. Bu şiir 15 Şubat 1940'ta *Servet-i Fünun*'da "Yaşamak Artık Rabbim" başlığıyla yayımlanmıştır. Dergide şiirin ilk dizesi: "Yaşamak bundan sonra, kalbe ne eziyettir"; ikinci dördlüğünün ilk iki dizesi ise, "Artık her şey orada: Sonsuzluğum, hürriyet, / Gökler maviliğinde bembeyaz açan bulut." şeklinde yer almaktadır.

HER SABAH UYANINCA

Her sabah uyanınca içine düştüğüm gün,
Kıpırdamamış ufuk, ihtiyar baş ağrımız,
Beklemekteyiz, Rabbim, sonunu ömrümüzün.
Yarımız burda kaldı, gitti gelmez yarımız.

Bütün kaybolmuşların bir gün beraberinde,
Görecek miyim tekrar yirmi yaş baharını?
Hiçbir şey yok olmamış, her şey yerli yerinde,
Rabbim, verecek misin o bitmeyen yarını?

1940

AKŞAM

Bu akşam evlerine dönen insanlar yorgun.
Dilsiz, bakıp susuyor yanımdan geçen beygir,
Dert yanmak ister gibi ağıla giren koyun
Bu akşam her göğüste bir haykırış gizlidir.

Sanki dünya susmuştur¹ bir büyük gam altında,
Derken bir çığlık başımızı birden çeker yukarı:²
Yanmış bir tavan gibi çöken akşam altında.
Dinleriz, haykırarak kaçışan kargaları.

1931

1. Kitabın birinci baskısında "susmuşken" şeklinde yayımlanmıştır.

2. Bu dize kitabın birinci baskısında, "Bir çığlık çeker başımızı yukarı:" şeklinde yayımlanmıştır.

AKŞAM

Akşam, içime düşen korku, pişmanlık, hile.
Varamadığım deniz, suyu çekilen ırmak.
İçimde biriken nasıl yıkamak, neyle?
Bu akşam hangi suyla, hangi suyla yıkanmak?

Yıkanmak, temizlemek deri içindekini.
Yıkanmak, teneşirde ölü gibi yıkanmak.
Yıkamak arzuları, hırsı, şehveti, kini,
Yepyeni ve tertemiz bir sabaha uyanmak...

1936

YALNIZ

Kalbim, seninle bir gün yalnız kalacağız,
Şu daha birkaç yıllık mihnetin sonunda
Bir dere kenarında, çimenler koynunda,
Seninle hayallere, yalnız dalacağız.

Kalbim, sen çocuk kaldın, tanımadın kini,
Memnun olacağım senden bir baba kadar.
Derken, ürperecek bir rüzgârla kavaklar,
– Seher! Dinleyeceğiz, sonsuz musikisini...

1939

NİŞANLILIK

Hangi birini anayım,
Buluştığımız kumluk, uzak iskele.
Her yerde bir başkalık.
İlk defa gelişimiz el ele.

Sonra bir gün, kalabalık Beyoğlu,
Girdiğimiz dükkânlar, güler yüzlü satıcı,
İkimizi yan yana oturtup
Resmimizi çeken fotoğrafçı.

Rüzgâr dinmiş, ağaçlar dinler gibi.
Gün batarken o sakin sonbaharda;
Akşamları dolaşmamız
Kol kola Mühürdar'da.

Bir adam sokak fenerlerini yakar,
İncecik vücudun vücuduma dayanırdı.
Her yolcu halden anlar
Bizi uzaktan tanırdı.

Duyageldiği parmaklarımın, o yüzükler...
Birinde benim adım, öbüründe senin adın.
Altın ışıklarıydı sanki,
Yepyeni, tertemiz bir hayatın.

Ne kadar ümitli, ne iyiydik!
Önümüze düşmüş bahtiyarlık,
İyi komşularla dolu mahallelerde,
Kiralık bir kat aradık.

Bir an gülümseyen talih, değişen kader
Ömrümde bir tek o sonbahar.
Ömrüm oldukça anacağım,
Bir rüya görür gibi geçtiğimiz sokaklar.

1945

EVLİLİK

Sen, her gece nefesi nefesime karışmış,
Birlikte bütün ömür; mesut yaz, tasalı kış.

Sen, bir sabah Allah'ın karşıma çıkardığı,
Senden ayrı düşünce anlarım ayrılığı.

Döktüğümüz gözyaşı, bölüştüğümüz ekmek.
Sen, dünyada teselli, bahar günü sevişmek.

Bazan yüzüne dalar kalırım, nemsin diye,
Dizlerine yatarım bazan, annemsin diye.

Öyleyken düşünürüm doğacak çocuğumu,
Bütün ölmüşlerimi, kendi yolculuğumu.

Allahım! Bilen sensin, buyruğunca yaşarım:
Giymiş bayramlığını, yanı başımda karım.

1945

ANA, BABA, EVLAT

Bilinmez talih, anlaşılmaz kader,
Ömürleri bir sabah birleşecek oldu.
Seviştiler, evlendiler,
Bir çocukları oldu.

Bir beşik içinde şimdi
Bütün sevinçleri, küçücük.
Küçük ayakları, küçücük avuçları,
Daha kaç günlük!

Beceriksiz nefes alışları duyulur.
-Ana, baba, evlat, küçük odada üçü-
Etrafında deste deste nur,
Ağzında ak bir koku annesinin sütü.

Kuşlar gibi, henüz konuşmak bilmez sesi.
Güneş görmemiş gözler, el değmemiş ten.
Belli, Allahım, besbelli,
Onu var eden.

Senden gelen her şey o: her sabah doğan güneş,
Her yıl dönen bahar, kuru toprağa yağış.
Senden,
Bu eve bu bağış.

Baba, karşısında düşünür:
“Ana hasreti değil, aşka benzemiyor bu;
O kadar taze, o kadar başka!
Meğer sevecekmişim oğlumu...”

Basıp bağrına annesi, der:
“Onu ben doğurdum, ninnisini söylüyorum.
Allah’ın bile değil!
O yalnız benim yavrum...”

1946

HAYRET

İlk defa bakıyorum, Rabbim, her şeye.
Yeryüzünü yeniden görür gibiyim
Bakıyorum renkler var: mavi, yeşil, mor,
Gökyüzünde bulutlar uçup gidiyor.
Yollarda insanları, kuşu, köpeği,
Öğreniyorum yeni baştan sevmeyi.
Şu âlem, ayan ettiğin bize,
Ağaç, dal, yaprak, meğer her şey mucize!
Anlıyorum her bir işte meramını
Sevmeyi, ölmeyi, ömrün devamını.
Anlıyorum, şu kuş neden yuva yapıyor.
Anlıyorum, Allahım, kalbim niçin çarpıyor.

1945

YENİDEN BAŞLAYIŞ

Allahım, bakıyorum her mahlukun yavrusu...
Yeşeren çayırarda yeni otlayan kuzu,
Toprakta karıncalar, kuşlar yuva dolusu.
Dünkü kuru dallarda ilk çatlayan tomurcuk.
Bir anne kucağında gülümseyen bu çocuk!
Gözlerinde ilk hayret, dudağında ilk hece.
Beri yanda cıvıltı içinde bütün bahçe,
Kendiliğinden açan gül, doğan gün, biten kış,
Ölmüşlerin izinde bu yeniden başlayış!..

1946

HER AKŞAM BU ODADA

Daha çok anlıyorum kıymetini
Her akşam bu odada buluşmamızın.
Farkında olmaksızın o kadar mesut,
Dereden tepeden konuşmamızın.

Dinlemek böyle saatlerce, sözünü,
Görebilirken daha yüzünü.
Bırakmak istemiyor elim elini.
–Sallamadan ah hiçbir veda mendilini.–

Seyretmek, beşiğinde şu çocuk uykusunu,
Acı gün göstermeden, dağıtmadan sürüyü,
Ayırmadan, Allahım, anadan kuzusunu.

1946

ÇOCUK GÜLÜŞLERİ

Çocuk gülüşleri... İlk gülüşler, tatlı, gevrek...
Dile gelir gibiyken etrafta bütün eşya,
Duvarlarda resimler, saksıda açan çiçek.
Pencerenin içine kuşlar gelmişken renk renk
Gülmek... Sabah, güneşe; akşam, damdaki aya,
Kış, daha bir sevinçken, kar tanesi: kelebek.
Gülmek, gülen anneye, eve dönen babaya;
Yaşamak, daha tatlı, daha güzelken dünya.

1946

BÜYÜLÜ RESİM

Yemyeşil kırlarına dalıp gittiğim resim.
Ağaçların gölgesi, yol boyu akan dere...
Bilmiyorum bu kırlar, şu uzak dağlar nere,
Hangi yıl, hangi diyarda hangi mevsim?

Masmavi gökyüzünde kanat açmış bulutlar
Kardeş ellere selam götürür.
Diyorum, belki burda kaygısız geçer ömür:
Şu insanlar toplanmış bir bayramı kutlar.

Garip, büyülu resim! Çerçevende ben yoğum.
Ben sana gelecek günler diye bakarım.
Şu giden, her zaman genç, her zaman güzel karım
Yanıdaki: çocuğum.

1946

GÜNLERİMİZ OLACAK

Günlerimiz olacak
Daha nice yıllarda.
Hep beraber seninle,
En güzel bir baharda,
Bir uzun yazda.
Günlerimiz... kâh Ada'da kâh Boğaz'da.
Kuytu bir yolda –bütün böğürtlen, kocayemiş–
Dudaklarımız birleşivermiş...
Akşam, Köprü üstü kalabalık,
Başın, omuzumda artık.
Ufukta hilal, gökte yıldızlar.
Günlerimiz olacak,
Mesut, bahtiyar.

1945

İNSANLAR

İnsanlar... Ne sonuncusu ne de ilki,
Çoluğu çocuğu, erkeği dişisi,
Şu sokaklardaki, taşıtlardaki, pencerelerdeki.
Azametli, dalkavuk, hiddetli, sinsî...
Ordular: insanlardan... geçtiği yerde ot bitmeyen
Ev bark yıkan, pusu kuran, hak yiyen.
İnsanlar kurt, insanlar fil, insanlar tilki...
Açmayan gül, ötmeyen bülbül, yeşermeyen sevgi.

1946

BİZ, İNSANLAR

Allahım! Bizler, dünyanı dolduranlar.
Gülen, ağlayan, türlü türlü konuşan.
Birbirini yemek için boğuşan
Biz, insanlar...

Dudaklarının ucunda yalanları,
Damarlarında kan, etlerinde şehvet.
Kin, garez, hırs, hiddet...
Allahım! Sen yaratmadın insanları.

1945

İYİ İNSANLAR

Sizleri göreceğim geldi, iyi insanlar!
Hür gemiciler, deniz... Yollar, Şen Őarkıcılar...
Masal Őehzadeleri, tarihte kahramanlar...
Toprak altındakiler: Nur yüzlü büyükbabam,
Bir genç zabitti babam; annem, ihtiyar hocam.
Sizler ve çocuk kalbim ne kadar iyiydiniz!
Ne kadar temizdiniz, sınıf arkadaşlarım...

1940

İHTİYAR, ÇOCUK, HİZMETÇİ VS.

Değneğini taşlara kakar,
Beli bükülmüş, toprağa bakar,
İhtiyar...

Yeni başlamış yolculuk.
Yalınayak, benzi uçuk
Çocuk.

Tatmamış baharı, bilmiyor sevinci;
Şu kızların en genci;
Hizmetçi.

Bakar caddeye doğru,
Gözlerinde uyku,
Orospu.

Esmer güzeli hemşirem,
Gidecek, sürmeden bir dem:
Verem.

Akşam oldu, gözlerini yum,
Sen, her şeyden mahrum
Yavrum...

1944

CÜMLEMİZ

Şu garip yeryüzünde anlaşılmaz ömrümüz...
Gelip yanı başıma boynunu büken öksüz,
Evladı gitmiş ana, siyah yeldirmeli dul,
Son kalan eşyasını mezada veren yoksul.
Fakirin iç çekişi, zenginlerin usancı.
Gurbete düşmüş yolcu, yolcu bekleyen hancı
Şu anda yeraltına günahıyla gömülen.
Büyük tımarhanede kahkahalarla gülen.
Ölü, ölü yıkayıcı, hasta, hastabakıcı,
Allahım, cümlemize acı!..

1943

SEVGİLER

İnsanlar, hepinizi seviyorum!
İçinizde dostlarım, kardeşlerim var.
Ey şehir! Bütün hemşerilerim.
Bayramınız bayramım, kederiniz kederim.
Yoksullar, hastalar, zavallılar,
Sizler için gözlerimdeki pınar.

Ölüler! Özlemez olur muyum dünyanızı,
Aranıza karışmış annem var, babam var.

Günler geçiyor diye bir yandan içim sızlar,
Hayat! Hayat! Seviyorum seni.
Yemyeşil çayırlarda bembeyaz gezen kızlar!
Aranızda sevgilim var.

1941

NASIL

Nasıl koşuşuyor bu insanlar?
Sağa, sola...
Nasıl geçiyor sevişenler?
Kol kola...
Herkesin üstünde aynı gün.
Çocuğunun elinden tutan anne.
Burda bir düğün,
Ötede cenaze.
Sıra sıra ev, dükkân, mezarlık.
Kâh kavuşma kâh ayrılık...
Kim bilir neden yaşanır, kim bilir?
Neden sevişilir?
Niçin gülünür?
Nasıl ölünür?

1944

BİR ÖLÜNÜN DEDİKLERİ

Gözleri kapatılmış, bağlanmıştı çenesi.
Diyordu, saatlerdir susup gitmesi:
– Ben, böyle oldum işte!

Bitti, gelip elimi öptüğün o zamanlar:
Bayram sabahları, kandil akşamları, ramazanlar,
Gör, ne hale gelmişim nihayet bu gidişte.

Anlıyorum manasını bütün hazırlıkların;
Bekçi, kapıyı çalan; bildim neci şu kadın.
Cenaze arabası nerdeyse gelir artık.

Son defa görebilsem, azıcık dönse dilim!
Bakmayın duruşuma, dargın değilim:
Allahısmarladık...

1944

AYAKLAR

Ayaklar, çeşit çeşit kunduralar içinde.
Ayaklar, yarı çıplak, paçavralar içinde.

Ayaklar, odalarda, bir çift yavru güvercin.
Tutup avuca almak, okşayıp öpmek için.

Çocuk ayacıkları, o başkalık, tombulluk,
Henüz yere değmemiş, daha pespembe, yumuk.

Yolculuk nasıl geçti?.. Ne oldu? Ne de çabuk?
Teneşirde ayaklar, mosmor, taş gibi soğuk.

1946

YAŞADIM, ARTIK BİTTİ

Yaşadım aranızda, artık bitti, insanlar!
Fenaları tanıdım ve sevdim iyileri.
Kavgamız sona erdi, tükendi bütün günler,
İnsanlar! Sıranızdan çıkan insanın biri.

Ben de taşıdım, akşam, bir eve bir ekmeği,
Yaşadım bir kenarda, habersiz Hint'ten, Çin'den!
Ömrümün bilmiyorum her an neresindeyim!
Fakat sesler geliyor gelecekler içinden.

Beni hep kucığına alıyor büyükbabam.
Karyolamın başında masal söylüyor dadım.
İlk defa tutuyorum sevgilimin elini.
Geçip gittiniz işte... Ah, nedir ki hayatım!

Ya Rabbim! O günleri yaşamak istiyorum,
Bak içerim kanıyor o günleri anınca.
Tamamladım ömrümü dünyanızda, insanlar!
Nereyi göreceğim gözlerim kapanınca?

1940

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

...the ... of ...

NEFES ALMAK

NEFFS ALMAK

NEFES ALMAK

Nefes almak, içten içe, derin derin,
Taze, ılık, serin,
Duymak havayı bağrında.

Nefes almak, her sabah uyanık.
Ağaran güne penceren açık.
Bir ağaç gölgesinde, bir su kenarında.

Üstünde gökyüzü, ufuklara karşı.
Senin her yer: caddeler, meydan, çarşı.
Kardeşim, nefes alıyorsun ya!

Koklar gibi maviliği, rüzgârı öper gibi,
Ananın südünü emer gibi,
Kana kana, doya doya...

Nefes almak, kolunda bir sevgili,
Kırlarda bütün bir pazar tatili.
Bahar, yaz, kış.

Nefes almak, akşam, iş bitince,
Çoluk çocuğunla artık bütün gece,
Nefesin nefeslerine karışmış.

Yatakta rahat, unutmuş, uykulu,
Yanında karına uzatıp bir kolu,
Nefes almak.

O dolup boşalan göğse...
Uyumak, sevmek nefes nefese,
Kalkıp adım atmak, tutup ıslık çalmak.

Sürahide, ıslıl ıslıl, içilecek su.
Deniz kokusu, toprak kokusu, çiçek kokusu.
Yüzüme vuran ışık, kulağıma gelen ses.

Ah, bütün sevdiklerim, her şey, herkes...
Anlıyorum, birbirinden mukaddes,
Alıp verdiğim her nefes.

1953

YERYÜZÜNDE

Bir dikili ağacım olaydı yeryüzünde,
Akasya, hurma, kavak.
Sığınmak için gölgesine
Bir dal, yaprak yaprak...

Kuzeyden mi, güneyden mi, bir rüzgâr,
Hem serin hem sıcak.
Yorgun düştüğüm zaman
Terimi kurutacak.

Bir kadın, boyu bosunca,
Göz, ses, el, ayak.
Kâh giyimli karşımda
Kâh çırılçıplak.

Sarışın, esmer, çelimsiz, tombul,
Yarın, öbür gün tek odama dolacak.
Kız mı, oğlan mı bilir miyim,
Bilir miyim kaç çocuğum olacak?

Bir ağaç gölgesi, bir rüzgâr öteden,
Allahım! Dünyandan bir karış toprak,
Kavgasız, gürültüsüz, üstünde
Mesut olunacak.

1952

MESUT OLMAK VARDIR

Mesut olmak vardır,
Allah'ın her gününde.
Gün günden daha mesut
Yaşamak yeryüzünde.

Mesut olmak vardır, kardeşim,
Hemen küsme bahtına.
Mesut olmak, insan için,
Ermek muradına.

Bizler içindir şu doğan gün,
Ölüler mezarlarda varmış rahatına.
Daha oturmak vardır bizler için,
Çiçek açmış bir ağacın altına.

Mesut olmak vardır,
-Boşuna didinecek yerde-
Gök senin, rüzgâr senin, dünyalar senin!
Pupa yelken denizlerde.

Mesut olmak vardır,
Seyrettiğın resimlerde.
Kuş cıvıltısı, yaprak hışıltısı.
Yemyeşil mevsimlerde.

Mesut olmak vardır,
Doğmuş olmanın adına,
Damağı, gözbebekleri, elleriyle,
Doyasıya, göğre, yere, kadına.

Dertliler, hastalar, evde kalmış kızlar,
Bütün bahtsızlar!
Mesut olmak vardır,
Varmak yaşamının tadına...

1950

İSTANBUL

Seni görüyorum yine İstanbul,
Gözlerimle kucaklar gibi, uzaktan.
Minare minare, ev ev,
Yol, meydan.

Geliyor Boğaziçi'nden doğru,
Bir iskelenden kalkan vapurun sesi.
Mavi sular üstünde yine
Bembeyaz Kızkulesi.

Bir yanda, serin sabahla beraber,
Doğduğum kıyıları: Beşiktaş'ım.
Baktıkça hep semt semt, yer yer,
Beş yaşım, on beş yaşım, ah yirmi yaşım!

Durmuş bir tepende okuduğum mektep,
Askerlik ettiğim kışladır ötesi.
Bir gün, bir kızını benim eden
Evlendirme dairesi.

Benim de sayılmaz mı oralar?
Elimi tutar gibi iki yanımdan,
Babamın yattığı Küçüküsu,
Anamın toprağı Eyüpsultan.

Önümde, açık kollarıyla Boğaz,
Çengelköy'den aktarma Rumelihisarı.
İstanbul, İstanbul'um benim,
Kadıköy'ü, Üsküdar'ı...

Gün olur, Köprü ortasında durur,
Anarım Adalar'da çamların uykusunu.
Gün olur, Beyoğlu'nu özler içim,
Koklamak isterim Tünel'in kokusunu.

Bulut geçer üstünden,
Gemi gelir yanaşır,
Bir eski türküdür, kulağıma fısıldar:
"İçi dolu çamaşır."

Göğünde tanıdım ayın on dördünü,
Kırlarında bilirim baharı,
Her şey, içimde her şey,
İstanbul yadigârı.

Bir daha görüyorum seni dünya gözüyle,
Göğün hep üstümde, havan ciğerlerimdedir,
Ey doğup yaşadığım, yerde her taşını
Öpüp başıma koymak istediğim şehir!

1952

DENİZLER AŞIRI

Vapurlar, hafiften tüten bacalarınız,
Dinmiş teknenizde, millerle hız,
Limanlarda, baş başa, varışınız uykuya.

Yelkenliler, takalar, sıra sıra kayıklar,
Rıhtım boylarında bir ağızdan sayıklar,
Sallanır kotralar, demirlemiş bir koya.

İstimbotlarınız, römorkörleriniz, küçükleriniz,
büyükleriniz;
Çınlar kulaklarımda düdükleğiniz...
Dinlenir şilepler, bağlı bir şamandıraya.

Okurum pupalarında yazılanları;
Adlarını, denizler aşırı limanları:
Liverpool, Oslo, New York, Philadelphia...

Bilirim, Maria Rosa vapuru,
Kalkacak –yük ve yolcu alarak– doğru
Cenova'ya.

Ah, ne sahil ne liman ne mendirek,
Borda fenerleri yanmış, yıldızlar sayan direk,
Gece gündüz suları oya oya...

Esiyor içimden doğru bir rüzgâr,
Yeşil adalar, turuncu adalar, mor adalar,
Gözümde tütüyor derya.

Gömmüşüm ana babayı, küsmüşüm dağa taşa,
Gelmişim bu yaşa...
Varmak istiyor içim, varmak artık oraya!

Götürün atın beni bambaşka limanlara,
Çocuk oldum, emanet edin kaptanlara,
Kapatın, kapatın beni bir kamaraya!

Dalgalanıyor gözümde renk renk bayraklar.
Iraklar, ıraklar, ıraklar...
Mavi mavi Fransa, yeşil yeşil İtalya.

Yarımadalarında, ikiz:
İspanya ile Portekiz...
Benim de okuduğum coğrafya.

Ebedî bir bahar içindedir Nis.
Sen Nehri kıyıları, hey gidi Paris!
Görüp göreceğim rüya.

Avrupa, Amerika, Asya, Avustralya...
Yaşamak, yaşamak ey dünya!
Sana doya doya...

1950

DENİZ KIYISINDAKİ KULÜBE

Bir deniz kıyısında kursam kulübemi...
İsterim her şeyim denizden yana olsun.
Çakıl taşları, şeytanminarelerim, yosun,
Deniz sesi, deniz ufku, deniz meltemi...

Pırıl pırıl enginlerden geçecek bir gemi.
Yelkenler, kürekler, bir ömür, kayıklarla,
Kulaçlamak suları, konuşmak balıklarla,
Koşmak kumlarda yalınayak.

Ah, bir deniz kıyısında, buralardan uzak,
Başımızı sokacak bir kovuk;
Çoluk çocuk,
Yaz, kış.

Dalgaların kıyıya bırakacağı barış,
Kardeş kardeş,
Bütün gün gökyüzünde tanrısal güneş,
Akşamları gurup, sabahları şafak.

Günler ya serin ya sıcak.
Ne kin artık ne garez, ne hırs ne tamah,
Bir mutluluk içinde kalbim, aydınlık, ferah,
Çarpacak...

1954

BİR YER DÜŞÜNÜYORUM

Bir yer düşünüyorum, yemyeşil,
Bilemem, neresinde yurdun.
Bir ev günlük güneşlik,
Çiçekler içinde memnun.

Bahçe kapısına varmadan daha,
Baygın kokusu ıhlamurun.
Gölgesinde bir sıra, der gibi:
– Oturun!

Haydi çocuklar, haydi,
Salıncakları kurun!
Başka dallarsa, eğilmiş:
– Yemişlerimizden buyurun!

Rüzgâr esmez, konuşur:
– Uçurtmalar uçun, çamaşırlar kuruyun
Mesut olun, yaşayın,
Ana baba evlat torun...

1948

HAYAL ÜLKE

O mesut, o hayal ÷lkede,
Yeşillikte, serinlikte, gölgede.
Gene aramızdaymış Ata'm,
Belki annemle babam,
Kardeşim Cahit Sıtkı,
Ah, o yaşamının tadı!
Herkesin eşi dostu,
Soyu soppu, evladı...

1954

AÇIK PENCERE

Şu güneş, açık pencereden giren,
Şu rüzgârla birlikte şu aydınlık,
Taze, ılık.
Gök, damlar, ağaçlar... iyilik, sevgi...
Bütün kelimelerle, dilimin ucundaki,
Şu bahtiyarlık.

1949

ŞU GÜZEL GÜN

Şu güzel gün, şu çocuk, yanı başındaki anne...
Sen koymuşsun, Allahım, her şeyi bu düzene!
Şu günü göstermiş, geceyi bitirmişsin,
Hasret kavuşturmuş, gözyaşı dindirmişsin,
Garip gönlümü almış, beni sevindirmişsin...
Kavuşmuş dünyasına herkes, uyumuş uykusunu.
Esen rüzgâr iletiyor
Bembeyaz bulutların kokusunu...
Rüzgâr dolup dolup taşıyor göğsüme,
Bir nurdur dökülüyor doğan günden yüzüme,
Bakıyorum: Şu âlem görünüyor gözüme...
Tutuyorum, sıcacık, bir insanın elini,
Bakıyorum kırlara, denize, gökyüzüne...

1947

ARTIK GÜNLERİMİZ...

Artık günlerimiz böyle bahtiyar geçecek...
Her akşam soframızda daha taze, mübarek,
Göz nuru karşılığı kazandığım şu ekmek.
Her akşam bu odada artık biz de üç kişi,
Sen, ışığın altında, dizinde bir elişi,
Çocuğumuz iterken yerde oyuncuğunu,
Kalkıp koparacağım takvimin yaprağını.
Sonra düşüneceğim: Ne kadarsa günümüz,
Geçecek pembe akşam, altın ışıklı gündüz,
Ağaçta filiz, yuvada kuş, dallarda çiçek,
Bizim de aramızda bu çocuk büyüyecek.

1947

MİSAKİMİLLİ SOKAĞI NO. 37

Ah, şimdi hatıralar mahallesinde
Misakımilli Sokağı No. 37.
Orası bütün evler, bütün ömür içinde,
Mesut olduğumuz evdi.

Talihin bir gün karşımıza çıkardığı.
El ele döşediğimiz bir çift küçük odası.
Ne diyeyim bilmem ki:
Gönül sarayı, aşk yuvası...

Akşamlar iner "kaymak yoğurt"çularla,
Kaldırımlar benim için gölgelenirdi.
Saatler ilerler bozacılarla,
Derken bir komşu seslenirdi.

Pencerelerimizden biri karşı arsaya bakar,
Ötekinin önünde bir havagazı feneri;
Rüzgârla açılıp kapanırdı ışığı,
Geceleri...

O geceler, doğan günler orada,
Kaderlerin en güzelini ördü.
Misakımilli Sokağı! No. 37,
Çocuğum orada dünyayı gördü.

Misakımilli Sokağı! Senin
Esen rüzgâr, yağan karını sevdim.
Camın önüne her oturuşta seyrettiğim
Arnavut kaldırımlarını sevdim.

Bir çocukluk oyunu mu oynadık orada?
Sen gelin olmuşsun, ben güvey.
Sen öyle güzel; ben daha genç,
Yepyeni, taptazeydi her şey.

Ne zaman o sokağa yolum düşse şimdi,
Ayaklarım geri geri gider.
Evler cansızdır elbet, insanlar vefasız,
Komşumuz başkalarına komşuluk eder.

Yabancı perdeler asılmış penceresi,
Bir vakitler içinde çocuğumun oturduğu.
–Yeni kiracılar evlatsız besbelli–
Şimdi birkaç saksının durduğu.

Söz birliği etmiş şimdi saksılar, perdeler,
Elektrik lambasıyla değiştirilen fener.
O sokağa ne zaman yolum düşse, bir ses:
“Günler geçti, geçti, geçti...” der.

1951

HİÇBİR ŞEY

Hiçbir Şey benim değil, Tanrım, hiçbir Şey!
Şu denizde ıŐıyan gŭneŐ, Şu rŭzgâr.
Tek çakıl taŐın, bir yosun parçası.
Ne gŭndŭz ne gece, yıldız yıldız semalar.
Benim ne karım ne de çocuklarım var,
Mademki bu dŭnyada her Şey
Bir kere gŭz kapanıncaya kadar...

1949

PENCEREDEN BAKINCA

Pencereden bakınca bir araya gelecek,
Karşıkı ev, ağaçlar, yaprak, çiçek,
Bulutlar, birbirinin peşinde.
Bir ılık sonbahar güneşinde
Dağ, taş, ova, deniz...
– Ah, hatırlamadan edebilir miyiz,
Şu yerle şu gökyüzü
Arasında geçen ömrümüzü!..

1953

GÖKYÜZÜ

Bakmak istiyorum günler günü gökyüzüne,
Nere olursa olsun, yatıp sırtüstü yere,
Damlardan, bacalardan, duvarlardan öteye
Bakmak istiyorum günler günü
Gökyüzüne.

1947

MANZARA

Allahım, bakıyorum, dal yeşil, gök mavi.
Herkesin işi gücü, yeri yurdu, evi.
Az başımı çevirsem, ötede mezarlık,
Taş taş, selvi selvi...

1951

BU RÜZGÂR

Bu rüzgâr her vakit böyle esmeyecek.
Gökte bulut, suda yelken, dalda çiçek.
Bir gün, bir gün var ki, günden güne gerçek,
Çatır çatır selvi, çıtır çıtır böcek.
– Çek ciğerlerine, bir nefes daha çek,
Bu rüzgâr her vakit böyle esmeyecek.

1952

EMANET

Geri vereceğiz hepsini..
Bunca yıllık vücudumuz; el, kol, ayak,
Öpüştüğümüz dudak;
Yeşilini gözlerimizin, mavisini.

Tepeden tırnağa, kemiğini, derisini,
Kadın, erkek, yaşlı, genç,
Er geç,
Bir tabut içinde, hepsini...

1955

SEFER HALİ

Evimin önünden cenaze geçtiği olur.
Dört kollu bir tabut yola koyulmuş.
Bildiğim, içinde, günü dolmuş
Bir insanoğludur.

Kısmet kiminse... Zengininden, fıkparasından,
Bir garip kişi veya bir ünlü,
Kim olsa üzgündür üzgün gönlü,
Son defa geçerken yaşayanlar arasından.

Ne çıkar beri yanda cenaze havasından,
Mızıkaymış, çelenkmiş, hepsi nafile.
Ayrılmak varken o sefer haliyle,
Yurdundan, yuvasından.

1953

BAŞKA

1955 yılında
Yaşayanların hepsi!

Bakıyorum yüzlerinize,
Dinliyorum sesinizi...

Şu dünya işte!.. Baharı, güzü.
Genci, yaşlısı...

Başkaları var başka bir yerde,
Bırakıp gideceğim hepinizi.

1955

EVDEN ÇIKMIŞ ÖLÜLER

Ölüer! Geçtiğim sokaklardan geçmiş,
Oturduğum evde oturmuşsunuz,
İçtiğim bardaktan kaç kere içmiş,
Aydınlıkta dikiş dikmiş, kitap okumuşsunuz.
Ufak tefeğiniz, yeriniz yurdunuz,
Ayak sesiniz, el iziniz, göz nurunuz.
Yattığım şilteye sinmiş kokunuz.
Duvarı, resimlerde, yaşanmış hayatınız,
Elbiseler içindeki vücudunuz.
Yine şarkısı kuşun, her günkü sesleri yolun,
Etrafın cıvıltısı: azat vakti okulun.
Ama dört bir yanda, sükûtunuz.

1949

ÖLÜLERE NE?

Ölülere ne gökyüzünün mavisinden?
Açık hava, öten kuş, yemyeşil kır...
El etek çekmişler bir kere hepsinden,
Gözlerini kör etmişler, kulaklarını sağır.

Sırt çevirmişler her şeye, dünyaya küskün.
İster yaz olmuş onlar için, ister kış.
Şu gün yok mu, şu gün?
Ha doğmuş, ha doğmamış!..

1955

ÖLENLERLE KALANLAR

Biliyorum, ölüler, biliyorum...
Daha gençtiniz: yaşamaya doymadan.
Kiminiz pembe yüzlü, şişman.
Ömrünün baharında taze,
İkindiye yetişen cenaze.
Biliyorum, ölüler, biliyorum...
Çürüyüp gitmiş kiminiz.
Kiminizin, kalanlardan uzakta,
İlk gecesi, toprakta.

1955

GÜN GELİR

Gün gelir, hatırlamak bile bir acı olur.
Gençlik aşkı, sevinci, daha dünkü ümidi...
Yumruklasan göğsünü bir boş yankı duyulur.

Gün gelir, en gür çeşmeler damla damla kurur.
Bakarsın, bir yazın ağaçlarında şimdi
Üç-beş kuru yaprak çırpınır durur.

1956

KİM BİLİR

İlk yağmur damlası düştü
Kuru yapraklarına güzün.
Ardında kış kıyamet,
Dert, hüzün.

Alın yazısı hepsi... Kısmet...
Ha yazı ha kışı geceyle gündüzün,
Kim bilir kaç günü kaldı
Ömrümüzün?

1956

ÖLMEK KONUSUNDA

Ha üç gün önce, ha beş gün sonra.
Geldiğin gibi gidişin.
Nereye gittiyse anan baban,
Peşinden kardeşin.

Bir yaprak dökümüdür dört yandan.
Bir dostun, seninle ağlamış gülmüş,
Bir sabah gazeteyi açarsın ki:
Ölmüş!

Daha dün gibidir hepsi.
Evlendiğin gün çekilmiş resim.
Mesutsun bak, çoluk çocuğunla.
Geçti kaç mevsim...

Gençtin, dinçtin... hepsi bir zamanlar.
Nerede şimdi ağrın sızın?
Yatakta mı, yavaş yavaş,
Ya sokakta ansızın?

Birkaç bahar, bir o kadar kış.
Ömürdür; uzun, kısa.
Ne ise göreceğin,
Kısmet ne kadarsa.

Hangi yılsa o, hangi ayın hangi günü,
Saati çalınca, gelince sıran.
Nasıl yaşadıysa habersiz,
Nasıl öldüyse bunca insan...

DÜŞÜMDE

Düşümde gördüm Cahit'i:
Banka gibi bir yer,
Aynı servise verilmişiz,
Yolumu gözler.

Baktım ki, toplamış memurlarını
Nutuk çekmede şefimiz.
El edip geçecektim yerime
Sessiz.

Cahit bu, dayanamadı, boynuma atıldı.
Gözyaşlarını duydum yüzümde bir ara.
O, düşümde ağladı,
Bense uyandıktan sonra.

1957

ESKİ RESİMLER

Resimler görülür eski albümlerde,
Gelip geçmiş, bütün bir aile,
Kardeş kardeş insanlar, diz dize, el ele.
Gülümser ölümler, duvarda, bir çerçevede,
Sevinçle, ümitle...
Mezar içerlerinden mi bizlere bu bakış?
Kordonlu zabıtlar kılıçlarına dayanmış,
Çocuklar, ellerinde ekseriya bir çember,
Daha koşmak isterken öylece kalakalmış...

Eski resimler değil, eski günler,
Geçmiş bayramlar, düğünler.
Annem, babamın kolunda,
Güneşli bir bahçe yolunda.
Toplamış uçlarını eteklerinin,
Gözlerinden belli, daha yeni gelin.
Başka bir sahife çevir,
Gelir o günler benim de doğduğum,
Çocukları: çocukluğum.

Ah, o günler başka gün, başka devir!
Nerde o zamanlar nerde?
Karı koca nerde, birbirinden ayrılmaz kardeş?
O güneş hangi güneş,
Hangi bir yılın yazı?
Ne olmuş o yılların bunca baharı?
Ne olmuş insanları?..

Tanrım mı onları yanına çağırılmış?
O günlerden, o günlerden kimse kalmamış!
Koçyiğit delikanlı, eli yüzü düzgün taze,
Anneanne, anne, amca, hala, dayı, teyze,
-Daha baş başa, daha el ele, diz dize-
Bakıp bakıp gülümserler sade,
Taştan heykeller gibi, resimler ötesinde.

1949

BİR ŞEY VAR

Bir Şey var, doğduğumuzda başlamış,
Etimiz, kanımız, uzayan tırnaklarımızda.
Gidip gelirler kaderlerince,
Bir Şey var ayaklarımızda.

Bir Şey var, uyurken, uyanırken,
Kinimizde, sevgimizde.
Bir Şey var karşı karşıya gelince
İkimizde.

Bazen görür, bazen kan bürür,
Bir Şey var gözlerimizde.
Bir Şey ağarır saçlarımızda,
Çürür durur bir yerimizde.

Ağaçlar, ekinler, otlar,
Büyür çocuklar aramızda.
Düşünüp düşünüp korkarız bazen,
Bir Şey var önümüzde, bir Şey var arkamızda.

Bir Şey... Görünmez ama apaşıkâr,
Belki dışımızda, belki içimizde...
Kitaplarda yazılı değil, değil yazılı mezar taşlarımızda,
Bir Şey, bir Şey var bizde.

1951

EKMEK

Çocukluğumdan beri mübarek,
Yere düşse, öpüp başıma koduğum,
Uğruna mektep mektep okuduğum.
Senin için, önümü ilikleyip eğildiğim;
Sen, evimin nafakası, çocuğumun rızkı,
Günden güne daha aziz bildiğim!..
Senin için, kadın, erkek,
Taş taşıyarak, dikiş dikerek..
Kara toprağı, iki büklüm süren.
Verem: öksüren...
El açıp dilenmek,
Bir lokman için ekmek!

1947

ELLER

Eller, hepsi de beşer tane parmaktan,
Eller, türlü türlü... yaşamaktan.

Boynu bükük eller, dizlerin üstünde,
İster bir yabancının, ister kardeşimin de!

Eller, göbek üstünde, yok bir şey umurunda.
Ellikten çıkmış eller, ekmek uğrunda.

Derileri soyulanlar çamaşırdan.
Eller, avuç içleri nasırdan.

Karıminkiler öylesine, çocuğuma bakmaktan,
Tahta uğmak, sabah karanlığı ateş yakmaktan.

Açılmış, kapanmayacak avucundan belli,
Dilencinin eli.

Eller, eteklerde, baygın düşmüş bir ara.
Eller, sarılmış demir parmaklıklara.

Bir elim kalem tutmuş, yazı yazar.
İki elinde kazma, toprağı kazar.

El var titrer durur, el var yumuk yumuk.
El var pençe olmuş, el var yumruk.

Hepsi de etten, deriden, tırnaktan;
Farkları yok ama dal ucunda yapraktan.

Atmış elindekini, tutmayacak bir daha,
Eller görüyorum, eller, açılmış Allah'a...

1949

HERKES BİR TÜRLÜ

Fakir var; genç, ihtiyar; on beşinde kız,
Basma entarisi içinde cılız.

Fakir var, çocuğuna ilaç alamayan.
El açan, el açamayan.

Analar, gündeliğe, çamaşıra giden.
Babalar, evlerine eli boş dönen.

Yaşayanlar, soğanı ekmeğe katık edip.
Herkes bir türlü fakir, bir türlü garip...

1949

ÇOCUKLAR BAKIYORLAR

Çocuklar bakıyorlar, gözlerinde mavilik,
Bize bakıyorlar çocuklar, bir deri bir kemik.

Çocuklar tutamıyorlar ellerinde oyuncakları,
Çocuklar, koşamaz olmuş bacakları.

Bakıyorlar her akşam elimize,
Bir şey sormak ister gibi hepimize.

Benizleri sapsarı, hasta.
Çocuklar bedbaht bu yaşta.

Kim getirip koymuş onları yanımıza:
Bakıyorlar çizgi çizgi alnımıza.

1948

PATİK YAP, KUNDURACI

Patik yap, kunduracı, bol bol patik;
Bebeler için, ilk adımı atacak,
Çocuklar için, koşacak oynayacak...
Terzi abla, minimini elbiseler dik,
Yazlık, kışlık, mevsimlik...
Saçlarına kurdele
Bileklerine bilezik...
Ama şu dünya hali, bin türlü kaza, bela,
Ama bunca hastalık, gıdasızlık, verem;
Tabutçu, ölçünü büyük tut, büyük!
Çocukların öldüğünü istemem...

1950

GARİP İSTANBUL'UMUN TÜRKÜSÜ

Garip İstanbul'umun türküsü...
Topkapılısı, Karagümrüklüsü, Eyüplüsü.
Fakir fukarası, dulu, yetimi,
Gariplerin türküsü...
Oturmuş Yeni Cami merdivenine,
"Yeni Hayat" satan ak saçlı nine.
Bir duvar dibinde el açar kimi,
Yalvarışı ninni olur dudağında,
Bir anadır: çocuğu kucagında.

Garip İstanbul'umun türküsü...
Gelseler bir araya beşi onu,
Yaşayanlar görmeden rahat yüzü,
Hepsinin bükük boynu,
Hepsinin mahzun yüzü.

Garip İstanbul'umun türküsü...
Her sabah o tramvay, otomobil gürültüsü,
Herkesin bir türlü işi,
Araba sürücüsü, sokak süpürücüsü.

Garip İstanbul'umun türküsü...
Türkülerin en hüznüsü;
Yeni doğmuşlar, emekleyenler,
Akşam ekmek bekleyenler,
Kulübesinde, izbesinde...

Gün görmemiş insanlar,
Konuşanlar, bir hüznle sesinde,
Susanlar, susanlar...

ALİŐMAK

Her Şeye alıŐmıŐım yaşamaktan yana,
Sefaya, cefaya, ölene, doğana,
Kuş cıvıltısına, insan hıŐkırıđına.

AlıŐmıŐ kimimiz yalnayak yürümeye,
Kimimiz kuru ekmeğe;
Göğüs germeye, sabretmeye.

AlıŐmıŐız yaŐayıp gitmeye...

1955

UYUMAK

Uyumak istiyorum, uyumak bütün gece.
Ne tabanda sızı ne kafada düşünce,
Ne ekmek kavgası artık ne de ekmek,
Azıcık dalga geçmek...
Uyumak istiyorum hak ettiğim uykuyu.
Yaşamış bütün gün, didinmiş, boğuşmuş,
Yatak yatak, oda oda, koğuş koğuş.
Dağ başında kurt, ağılda koyun.
Boylu boyunca, arka üstü, yüzükoyun.
El, ayak, bacak, bilek, boyun.
Çekmek istiyorum sırtıma uykuyu,
Gördüğümü görmemek, duyduğumu duymamak.
Beyin, göz, kulak,
Uyumak...

1951

DOYMAK

Doymak istiyorum Allah'ın denizine,
Deniz rüzgârına, pırıl pırıl engine.
Vapur, sandal, ne varsa denizlerde giden,
Tam yolla, çala kürek, pupa yelken;
Sürmek köpükler içinde motörü,
Üstünde yola çıkmış bulutlar sürü sürü,
Altında dilsiz balıkların ömrü,
Yürü, yürü, yürü...
Doymak istiyorum denizlerde yol almaya,
Bir çınar gölgesinde rüyaya dalmaya,
Denize, karaya.
Ey, üzerinde nefes aldığım dünya,
Doymak istiyorum yaşamaya!..

1951

KABUL

Yaşamak için dünyaya gelmişim, kabul.
Kabul, ellerimin beyazı, gözlerimin rengi,
Kadın, erkek, evli, bekâr, dul,
Toprak üstünde yürümek: kabul.
Toprak altında çürümek: kabul.
Yaşamak her çeşidinden... Kem yüz, acı dil
Aç, sefil.
İnsanlara köle,
Allah'a kul.
Ey, kıtalar, denizler, gök kubbe dolusu:
– Kabul, kabul, kabul!..

1951

OMUZ OMUZA

Bakar bakar düşünürüm yüzlerinize,
Kırış kırış alnınıza, alınterinize...

Dökülür ayağından çarık, sırtından elbise,
Bir Allah'ın garibi, fakir bir kimse.

Öpülmemiş dudaklarıyla bir köşede yalnız,
Boynu bükük kız.

Geçer karşıma, alın yazısından okunur:
Benim gibi memur.

Kördür aranarak, hamaldır ağır ağır,
Satıcıdır bağıdır...

Bir ümit dünyasında hepimiz,
Nereden gelir, nereye gideriz?

Omuz omuza, dirsek dirseğe, diz dize,
Bakar bakar düşünürüz yüzlerimize...

1953

İNSAN

İnsanlar dört yanımı almış,
Kadın erkek büyümüş, çocuklar tıpış tıpış.

Genç kızlar sekerekten, cıvıl cıvıl kuş,
İçin ısınsın: konuş, konuş, konuş...

Birbirine sokulmuş kışın, üşümüş, donmuş
Yazın, deniz kıyılarında soyunmuş.

Koca, çocukları, bunca yıllık karısı,
Kalmamış birbirinden ayrı gayrisi.

Perdeler inmiş gece, evler kat kat dolmuş,
İnsan insanın olmuş.

Sabah sabah, elim bir dost avucunda.
Hasta düşsem, yatağımın başucunda,

Nabzımı tutmuş doktorsunuz.
Ne güzel acıyorsunuz!

Komşu, hemşeri, yurттаş, din kardeşi,
Bir büyük taburda el ele vermiş: eşi.

Göğüslerimizde çarpan kalplerle ikiz,
İnsan değil misiniz!..

1954

DİLEK

Mesut olmuş görmek isterdim hepinizi...
Bu bahar gününde, dertliyi, ümitsizi.
Terfi etmiş memur, sınıf geçmiş öğrenci,
Kadını, erkeği, yaşlısı, genci,
Bir bayram sevinciyle, kol kola, sokaklarda.
Su başlarında, ağaç altlarında, parklarda
Sevgililer, baş başa, muratlarına ermiş.
Çocuklar, el éle, bir halka oluvermiş.
Görmek isterdim camlardan, odalarda oturmuş,
Radyoyu açmış, küçük sofrayı kurmuş.
Yol, meydan, dere, tepe, dağ, bayır, kır...
Vapurlar, limanlarda yola çıkmaya hazır.
Gazinolar, plajlar, sinemalar açık.
Her dilden bir şarkı, her dudakta bir ıslık.
Ne yoksul ahı ne dul hıçkırığı ne hasta iniltisi,
Mesut olmuş görmek isterdim hepinizi!..

1954

İNSANLAR, BU GÜZEL GÜNDE

İnsanlar, bu güzel günde,
Kara, alınlarına bakacak olsan,
Kulak versen, dişlerinde bir gıcırıtı.
Top, tüfek, süngü, çakı,
Kardeş kanı, mazlum ahı, yetim hakkı.
Kara, kiminin yalnız bahtı:
Kalmış iki eli böğründe.

Allahım! Mesut yaşamak artık.
Durup durup baktıkça, denizde balık,
Kuş olmak istiyorum mavi göğünde.

1952

SABAH KARANLIĞINDA

Sabah karanlığında yakılan elektrikler,
Duvarlarda, tavanda hazin ışığı.
Tanrı'nın günü bir kırık aynada:
Saç beyazı, alın kırışığı.

1948

HERKESİN EVİ İÇİN

Her akşam bu sokakta, döner dönmez köşeyi,
Göreyim, dökülmüş yeşil boyası,
Pırıl pırıl camları bir su gibi duru,
Evimin yerinde durduğunu.
Duyayım, kapısının çalınca çingırağını,
Oğlumun "Baba!" diye bağırıldığını,
Karımın koştuğunu.
Bırakayım kapısında kunduramla çamuru,
Girmesin içeriye rüzgâr, soğuk, karanlık,
Şu küçük oda her gece böyle ılık,
Her gece şu masada ekmeğim, suyum,
Her geceki uykum...

Işısın camlarında sabahın nuru.
Kış rüzgârı, nisan yağmuru,
Göreyim şu dalların, derken, yeşerdiğini,
Mevsimin bahara erdiğini...
Dirlik düzen, sağlık,
İç rahatlığı, gönül huzuru,
Bir çift küçük odası, avuç içi sofası
Üzerinden eksik olmasın
Ölmüş anamın duası,
Doğacak çocukların uğuru...
Allahım! Şu sokakta birbirine sokulmuş,
Sıvası dökülmüş, kopmuş kaplaması,
Kulübesi, konağı, bodrum, tavan arası,
Her evin dumanı yükselir sana doğru.

Bilirsin oralarda çorba piŖtiđini,
BeŖikler sallanıp
İnsanların seviŖtiđini.
Her ev bir “garip kuŖun yuvası”,
Sen yapmıŖsın onları, sen koru!
Göreyim her evin yerinde durduğunu,
Her akŖam, üstlerinde yıldızlanan gök kubbesi,
Kapı önlerinde çocukların sesi...

1948

YOKUŞ

Kendimden söz etmek istiyorum,
Bu yokuşu çıkarken her sabah erken.
Kendimden söz etmek istiyorum her akşam
Bu yokuştan inerken.

Sabah akşam aynı kaldırımlarda,
Birbirimize uzak, yakın.
Gidip gelirken işlerimize
Akın akın.

Vapurda karşıma,
Tramvayda yanıma oturan.
Benim gibi dalgın, sessiz,
Ümid eden, hayal kuran.

Bakarım yüzlerinize, üstünüze, başınıza,
–Yaz kış beraber–
Şapkanız şapkama, kunduralarınız
Kunduralarım benzer.

Yaka numaralı biletçi!
Üniformalı polis!
Aldırma dışımıza
Birdir içimiz...

İçimi dökmek istiyorum birinize,
Kelime kelime.
Beylere, paşalara değil,
Değil hatta Rabbime.

İçimi dökmek istiyorum birinize,
Kim olsa dost, anlayışlı, candan.
Bir şiirle
Bütün gün yaşanandan.

Mısra mısra, kelime kelime...
Herkesten iyi anlarsınız dilimden.
Ağız açmasam da,
Halimden...

1952

SİZLER İÇİN

Sizler okuyasınız diye bütün bu yazdıklarım,
Bu kelimeleri yan yana,
Satırları alt alta getirmem,
Geçip karşısına sonra
Ya kahrolmam ya sevinmem,
Sizler için bütün didinmem...
Sizler, garip şiirimi okuyanlar,
Duyduklarımı duyanlar;
Sözüm yok ölmüşlere ama,
Gülecek benim gibi, benim gibi ağlayacaklar,
Benden sonra da yaşayacaklar!
Sizler için her şeye sırt çevirmem,
Şu evim, işim, şu fakirliğim,
Yok bileklerimde altın bileziğim,
Ben para kazanmasını bilmem,
Yalnız parmaklarımda bir kalem,
Umutlu, umutsuz, kara haber, müjde,
İnilti, çılgılık, ne dersen de,
Yavaş yavaş, azar azar,
Gücümün yettiği, dilimin döndüğü kadar,
Sizler için, ettiğim bütün laflar...

Kitaplara Dahil Edilmemiş şiiirler

Çevrimyazı: Konur Ertop

BENİM AKŞAMLARIM

Bütün gün sokaklarda sürünen ıstırabım,
Artık yorgun bir anne olur da akşamları,
Diz dize otururuz sürmelenince kapım.

Odamın, dışarıyı gözetleyen camları,
Siyah bir mürekkeple boyanır yavaş yavaş,
Üstüne bir ay çizer bir Japon sanatkarı.

Ellerim buzlu suda, alnımda serin bir taş.
Aynalarda can verir mehtaptan bir kelime:
Sanki loş kuyulara süzülür bir damla yaş.

Vücudumu yatakta bekleyen ecelime,
Takatsiz adımlarla yaklaşır sinsi sinsi.
Şimdi uzak bir başı araştıran elime,

Hırlayarak sürünür siyah bir pisi pisi.

Meşale, sayı 2, 15 Temmuz 1928

KURBAĞALAR

Ufukta çizilince görünmeyen bir yara,
Yavaşça sıyrılarak gecenin kollarından,
Kanlı bir ayna gibi mehtap düştü sular da.

Şimdi binlerce kurbağa aşkı söylediği an,
Dallarda kısılacak bülbüllerin nağmesi:
Bir ilahi geliyor derenin yollarından.

Her ayağın ezdiği vücutların nefesi,
Bu sessiz gecelerde çıkar Allah'a kadar.
Bir mabetteymiş gibi dinleyiniz bu sesi!

Onların da içinde hırçınlaşan bir ruh var;
Gittikçe genişleyen yeşil göğüsleriyle,
Dinleyiniz, sular da sevişiyor kurbağalar!

Eşlerinin sevinci ufka taşarken böyle,
Mahpus bir kurbağa gibi kalbim onları dinler:
Kemikten kafesinde hasretle gelir dile...

Halka halka uçarken dışarda çılğın sesler,
Görünmeyen parmaklar yine göğsümü bağlar,
Yine kıskanç bir nefes içimde sönerek der:

Bu gece de sular da sevişiyor kurbağalar!..

Meşale, sayı 3, 1 Ağustos 1928

DAĞ ÜSTÜNDEKİ MANASTIR

Yellerin boğazına zincir vurduğu günde
Birden boşanan gönlüm rüzgârlar gibi inler,
Yeryüzünden ayrılan yalçın bir dağ üstünde.

Burda, onun sesini yalnız bir kişi dinler:
Vücudunun gölgesi daima gölgele bir;
Bir su gibi elleri avucumda serinler...

Kayaların dibinde kartallar birer zincir;
Bu dağın uçurumla çevrilmiştir her yanı,
Üstünde, penceresiz taş bir bina yükselir.

Manzarası titretir kapısını açanı:
Derdim, bir manastır ki içinde cenazeler...
Her sabah deli gibi çaldığım kırık çanı,

Kefensiz ölümlere ümidi ilan eder!

Meşale sayı 4, 15 Ağustos 1928

PROMETE

Altımda bir uçurum, üstümdede bir uçurum.
Burada, diz bükmeden ömrün işkencesine,
Simsiyah bir boşluğa derdimi inliyorum.

Neden sesim vurmuyor bu dağın gecesine?
Cılız olan sesim mi, yoksa âlem mi sağır?
Tekrar göğüs gererim bir kartal pençesine.

Tırnakları etime batarken ağır ağır,
Acıyla gerilir de ayağымda bir zincir,
Haydi derim, kalbime, haydi kuvvetle bağır!

Kanımı seven kartal bir gün son defa gelir,
Son defa, katılaştan vücudumu gagalar.
Şimdi, bir alkış gibi yeryüzünden yükselir,

Kargalar, sevincinden haykırışan kargalar!..

Meşale, sayı 5, 1 Eylül 1928

KARGAM

Oluklarda vururken çılgın yağmurun kalbi,
Gece, bomboş odamın ıslak camına iner,
Üstünde katran sızan siyah bir örtü gibi.

Ümidim kollarıma bir karga gibi siner:
Kalbimi gagalarken kısar feryatlarını,
Onun sonsuz açlığı, benim kederim diner.

O, daha kurutmadan ıslak kanatlarını,
Ben, zevkine doymadan bir gecelik sevincin,
Tekrar, aynı azapla, düşünürüz yarını.

İkimizin sesi de kaybolur için için:
Göğsüm, sanki başımı döndüren bir uçurum!
Şimdi, bu uçurumu doldurabilmek için,

Ta uzakta haykıran denizi istiyorum!..

6 *Meşale*, sayı 6, 15 Eylül 1928

YERİN DİBİ

Ne titreyen bir kandil ne de bembeyaz bir mum;
Sevilen bir ölüyü bekler gibi her gece,
Kaskatı toprakları eğilip dinliyorum.

Şarkımı bile ona söylüyorum ilk önce;
Şarkım, yalnız toprağın hissettiği lisandır,
Onun sesini yalnız ben anlarım gizlice...

Yerin dibi ışıkla parlayan bir cihandır.
Bu simsiyah gecede ufuklar bile demir;
Sema, başlarımıza kapaklanmış bir çandır.

Oraya, koskocaman kuşlar ancak yükselir,
Bir pırıltı bulmadan birden düşerler yine,
Kalbim yılanlar gibi ezilmemek için gir:

Toprağın en dibine, toprağın en dibine...

Meşale, sayı 7, 15 Ekim 1928

SÖNEN GÖZLER

Geceydi enginlerde... derin, siyahtı gökler...
Karanlıklar içinde, yıldızlar birer birer
Uzaklaşan gözlerin yerlerinde güldüler;
Onlar gibi sessizce kalplere gömüldüler.

Geçti böyle saatler göz göze, ufuklarda...
Yalvarışa benzeyen sesler vardı rüzgârda,
Titreyen bakışları sönerken uzaklarda.
Gecenin son izleri silindi dudaklarda...

Müphem iniltileri bitti, hep buğulandı...
Bir çizgi... ta ilerde koyulaşan bir kandı...
Gözlerde ebediyen söner gibi kapandı...

Kirpikleri son defa onlar için büküldü
Onları görür gibi derinliğinde güldü.
Sabah, ufkun sisinde bir besteden döküldü.

Servet-i Fünun, sayı 1586-112
6 Kânunusani 1927

BAHAR SABAHINDA

Yıldızlı sabahlarda gözler dalgın titreşti.
Kuytu yamaçta sesler şen bir besteye eşti.
Ufuklarda buğulu yüzlerden taşı alı,
Güneş ıslak yollara serdi nurdan bir halı.

Uzakta pembe süzgün bulutlardan bir kanat;
Yuvalarda anneler takıyordu yeni ad.
Açılmayan güllere koku getirdi rüzgâr
Gerinirken bahçede çıldırtıcı bir bahar.

Su kıvrıntılarında dağılırken saçları,
Gözlerdeki gölgeli hareler yeşil sarı
Çalıların içinde küçük serçeler öttü,
Ufuktaki çizgiyi bir dal yasemin örttü.

Servet-i Fünun, sayı 1605-131
19 Mayıs 1927

KAN...

Neden bu vahŖi kinin, nedir bu ilk ıstırap?
Söyle, inleme, söyle, ey kalp! Ve Ŗimdi bitap
Ve Ŗimdi bitap, uzak, çok uzak bir yüz güler!
Bir perde olur göze dökülen yaseminler...

Ruhumda bitmeyen bir hırs var: azap, ölüm, kan!
Parçalanan göğsümden, tırnaklarımdan akan,
Kan, kan! Susarsan artık, hıçkıramazsın bir daha,
Ezsem seni, atarak çıldıran bir kakkaha...

Sonsuz hicranlarınla örölmüş bütün hayat.
Ben neŖe istiyorum: baharlar ve mehtap... at
Artık bir damlasıyla zehirleyen bu yası!
Ben neŖe istiyorum, ey kanlı et parçası!

En kızgın demirlerle etlerimi dağlasam,
Hiç acı duymam seni çıkarıp parçalasam.
Çizilmiyor mu sisli ufuklarda bir serap?
Neden bu vahŖi kinin, nedir bu ilk ıstırap?

Servet-i Fünun, sayı 1630-156
10 TeŖrinisani 1927

MEZARCI

Kanlı gözle beklersin sana çıkan bu yolu;
Ölüm de çürütemez kazmanı tutan kolu;
Hicranın heykelisin bin çukurun başında...

Omuzda sarsılarak sana koşar her tabut.
O gece, servilerde derinleşirken sükût,
Eğlenceni ararsın yeni arkadaşında...

Derinden baykuşların gönderir kahkahalar!
Ordakiler yalandan hıçkırırlar bir daha,
Ademin toprağını dökersin kürek kürek...

İhtiyarlardan tut da, şen delikanlıların,
Bakmaya kıyılmayan solgun nişanlıların,
Kabrine tükürürsün terlerini silerek...

Servet-i Fünun, sayı 1633-159
1 Kânunuevvel 1927

GECE VE KÖPEKLER

Bir zindan sükûtuyla zincirlenirken gece,
İçlerini yakar da sönmeyen bir işkence,
Ulur boş sokaklarda sürülerle köpekler...

Çirkin kemiklerine yapışmış tüysüz deri;
Sırtlarına akseder kör bir sokak feneri,
Korkarak baktıkları loş gölgeleri titrer.

Onların da kalbinde bin azabın ateşi,
Bizim gibi, isterken doğmayacak güneşi,
Bir camgöz bakışıyla açılır dağdan mehtap.

Göründü zannederler bekledikleri serap:
O zaman bu ümitle kuvvet alır ıstırap,
Yırtılan son feryatlar boğulur daha bitap...

Servet-i Fünun, sayı 1635-161
15 Kânunuevvel 1927

ADAK

Sabah, karanlıklardan sıyrıldı perde perde,
Ellerim yavaşça aldı mukaddes bir el.
Nefesin fısıldadı: Bu yolda bekleme gel!
Yürüdük, bastığımız güller kanadı yerde...

Bembeyaz güvercinler uçtu servilerde...
Çıplak omuzlarına bir şaldı saçın tel tel.
Bir yeşil hıyabanın ufkunda yandı emel
Yürüdük, senin dalgın gözlerinde bir hande!..

Bir bahur ağaçları sararken boydan boya,
Burada yatar, dedin, "Aşk" adlı bir evliya;
Buralardan gidilir ümidin Kâbe'sine...

Beraber tavaf ettik mezarın dört başını,
Beraber öptük kırık yosunlanmış taşını,
Ömrümüzü adadık kandilsiz türbesine...

Servet-i Fünun, sayı 1637-163
29 Kânunuevvel 1927

NİNİNİ

Bir an gözlerime bak ve uzat ellerini!
Şimdi semalardan nur yağıyor deste deste.
Kuytu karanlıklarda kaybolurken bir beste;
İçimde fısıldayan bir ses söylüyor ninni!

Niçin yine her nefes hep seni ediyor yâd?
Göğsüme yoksa senin ruhun mu yayılıyor?
Kül olmuş zannedilen ölüler ayılıyor:
Susuz dudaklarında ismin ilk ve son feryat!

Bir an gözlerime bak ve uzat ellerini!
Sen, azizeler gibi başında solgun hale;
Artık hiç söz söyleme yavaşça sus ve dinle:
İçimde fısıldayan bir ses söylüyor ninni!..

Servet-i Fünun, sayı 1639-165
12 Kânunusani 1928

GÜNÜN ÖLÜMÜ

Sardı yeri cenaze evindeki uğultu;
Şimdi solgun ufuklar devşiriyor bir kefen!
Akşamın tahtaları çatlamış, loş tabutu
Ölen günün üstüne ağır ağır inerken!

Uzakta ilerliyor bulutların mevkibi,
Siyah eteklerine sürülmüş bir damla kan.
Gelmeyecek günlere ağlayan dullar gibi,
Yorgun şekillerinde nihayetsiz bir hicran...

Göge yalvarmak için yükselen başlarını
Daha bitkin eğiyor duaların büyüğü
Silerek yıldızların titreyen yaşlarını,
Görünmeyen elleri dağıtıyor bir tütsü...

Ebedî isyanıyla çırpınan korkunç deniz
Kayalarda yoluyor köpükten saçlarını.
Artık enginlerde de kararınca en son iz,
Geceye haykırarak bekleyecek yarını!

Zincirinden boşanmış bir devin şiddetiyle
Şimdiden şakırtılar aşıyor her duvarı.
Ağaçların, canlanan bir kadit hiddetiyle,
Semaya sıkılıyor kemikten yumrukları!

Dişlerini açıyor birkaç seyrek pencere,
Sanki iğrenç sırtlanlar gölgeleri dinliyor.
Islak kanatlarını çarparak tozlu yere,
Baykuşlar ötüşüyor, yarasalar inliyor!

Sardı yeri cenaze evindeki uğultu;
Son bir hıçkırık gibi yükseldi boğuk rüzgâr.
Gecenin kollarına indi günün tabutu,
Derin karanlıklarda kapanıyor bir mezar.

Servet-i Fünun, sayı 1646-172
1 Mart 1928

ESKİ ODALARDA

Her yeri tozlar örtmüŒ, yırtık perdeler solmuŒ...
Œimdi karanlıklarda saklanırken gölgeler
Uyuklayan günlerin nefesleriyle titrer
Saadetin beŒiđi bir eski mezar olmuŒ...

Sükût örtüleriyle siliniyor sesler de
Bu uzak akislerin sonunda kahkahalar,
Sönmeden uğuldayan boğulan fatihalar...
Örümcekler asılı tavanda kafeslerde...

Duvarı resimlerde bir tebessüm var, ölgün;
Mırıldanıyor gibi: "Biliyor musun bir gün..."
Soluk bir çerçevede ölüm renkli bir sima!

Gözleri kapanıyor kararıyor da sema...
Emeller dolmuŒ taŒmıŒ, ümitler sönmüŒ burda,
Gönlümüze bir mabet kalan bu viran oda...

Servet-i Fünun, sayı 1647-173
8 Mart 1928

YARASALAR

Sabri Esat'a

Bir yangın, ufuklara son alevini döktü;
Artık eriyen güneş sanki altın bir Buda.
Akşam, yanmış bir tavan gibi toprağa çöktü.

Karanlıktan korkarak haykırmayın dışarda,
Geliniz yarasalar! Geliniz yarasalar!
İşte size güllerle kokulanmış bir oda.

Keskin çığlıklarınız bin bir azabı saklar;
Nefesimi tıkayan simsiyah bir el gibi,
Tıkayın, sonra size güzel bir ziyafet var:

Sıcak gözyaşlarımla ısıttığım bu kalbi,
Yiyiniz yarasalar! Yiyiniz yarasalar!
Sıcak gözyaşlarımla ısıttığım bu kalbi...

Çözülmeyen ömrümü koparın damar damar;
Bakın, yalnız bir düğüm daha kalmış boynumda:
Haydi, tırnak geçirin ta boğazıma kadar.

Yüzümü seyrediniz, yansın tek kalan mum da;
Görün, etsiz ağzımda yine bir tebessüm var!
Yuvanızı yaparak siz de benim koynumda

Gülünüz yarasalar! Gülünüz yarasalar!..

Servet-i Fünun, sayı 1651-177
5 Nisan 1928

BAHARDAN NEFRET

Yeni açan çiçekler doymadan baharına;
Gümüş yüzükler gibi dizildi birer birer,
İhtiyar ağaçların kemik parmaklarına.

Şimdi bir manzaraya aldanıp herkes güler,
Uzaklara çıkmasın, diyerek, her hıçkırık,
Mavi bir kâse oldu üstümüzde bu gökler.

Ufka çekilen perde birden yırtılsın artık;
Çırpınarak ölmeden ümit arayan kuşlar,
Boşalsın topraklara ardındaki karanlık.

Dizilsin saçaklara, yine, kambur baykuşlar;
Haykırarak göğsünü tırmalasin her köpek,
Gece, siyah bir ehram olunca dik yoluşlar...

Aldırma, kahkahayı bu yaz da yüzüne çek:
Gizlesin kadidini gelinlerin duvağı,
Dışındaki sırtıuş azabı kemirecek!

Mademki parçalandı neşenin oyuncağı,
Sevindirmek gerektir bir gün ölecekleri.
Dallar, nafile yere süslemeyin toprağı,

Beyaz bir teneşire dökün bu çiçekleri!

Servet-i Fünun, sayı 1655-181
3 Mayıs 1928

UYKU

Kargalar haykırarak yandılar alev alev,
Kargalar bir sabahı andılar alev alev,
İçmeye uçuştular son ışık damlasını.

Ağlayan bir göz gibi bakıştı ıslak camlar;
Âciz bir tevekkülle çöken ihtiyar damlar
Tutmaya başladılar bu akşamın yasını.

Son yarasa hıçkırıldı son kalan nefesiyle.
Sükût, bir örümceğin duyulmayan sesiyle
Kalbimize örüyor bir matemın ağını.

Başımızda yavaşça dinerken bir uğultu,
Vücudumuz besliyor o bembeyaz tabutu,
Gözlerimiz arıyor bir mezar toprağını.

Derdimiz unutulmuş bir teraneyle uyur.
Susmuş eski bir sesin son ahengiyle yağmur
Bir masal mırıldanır saçaktan sıza sıza.

Artık ne bir dost sesi ne de bir düşman yüzü.
Ey, soğukta titreyen bu toprağın öksüzü,
Gel beraber çekelim uykuyu sırtımıza...

Son yirmi beş yıllık şiirimizde ölümü, içinde küçükten beslediği için hiç dehşete düşmeden, irkilmeden, tam bir iman ve teslimiyetle, özleyerek beklemiş tek şairimizdir o. Tanrı'ya bu şekilde bağlılığı onu beyazın hayranı yaptı. Şiirlerinde kir yoktur, leke yoktur. Katıksız, arı duru, dünya kirlerinden uzak, temiz şiirlerdir bunlar; hatıraları, vefası, sevgileri gibi temiz.

Behçet Necatigil

Yedi Meşale hareketine topluluğun en genç yazarı olarak katılan Ziya Osman Saba'nın şiiri Ahmet Haşim'den Necip Fazıl ve Tanpınar'a uzanan bir çizgidedir. Bu anlamda, Dağlarca şiiriyle yakınlığı vardır. Dağlarca'nın Tanrı ve yaşam üstüne soruları Ziya Osman Saba'nın da sorularıdır. Öte yandan Saba'nın şiirlerinde Verlaine ve genellikle Fransız simgeci şiirin etkileri gözleniyor. Fakat konuları, hüznü ve lirizmi yerlidir. Bazen dindarca bir boyun eğiş olanla yetinme, çocukluk anıları ve akıp giden zaman bazen de toplumsal eleştiriler, çocuk sevgisi, daha güzel ve yaşanılabilir bir dünyaya özlem olgunluk dönemi şiirlerinin başlıca temalarıdır. Cahit Sırtık şiiriyle öz ve biçim bakımından ortak özellikler taşıyan iddiasız görünüşlü şiirlerinde yer yer Necatigil'i anımsatan kırık söyleyişlerle şairin aydınlık, namuslu, duygulu sesi duyumsanır.

Ataol Behramoğlu

ISBN-13: 978-975-07-2345-2

 can

15,5 TL
KDV DAHİL

canyayinlari.com twitter.com/canyayinlari facebook.com/canyayinevl

9 789750 723452